

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО
ПЛАНИРАЊЕ**

Интегрирано спречување и контрола на загадувањето

БАРАЊЕ ЗА ДОЗВОЛА ЗА УСОГЛАСУВАЊЕ СО ОПЕРАТИВЕН ПЛАН

СОДРЖИНА

	стр.
I. ИНФОРМАЦИИ ЗА ОПЕРАТОРОТ/БАРАТЕЛОТ	3
II. ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА, НЕЈЗИНИТЕ ТЕХНИЧКИ ДЕЛОВИ И ДИРЕКТНО ПОВРЗАНИТЕ АКТИВНОСТИ	7
III. УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА	50
IV. СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ, ДРУГИ СУПСТАНЦИИ И ЕНЕРГИИ УПОТРЕБЕНИ ИЛИ ПРОИЗВЕДЕНИ ВО ИНСТАЛАЦИЈАТА	52
V. РАКУВАЊЕ СО МАТЕРИЈАЛИТЕ	53
VI. ЕМИСИИ	57
VII. СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕ НА АКТИВНОСТА	63
VIII. ОПИС НА ТЕХНОЛОГИИТЕ И ДРУГИТЕ ТЕХНИКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ ИЛИ ДОКОЛКУ ТОА НЕ Е МОЖНО, НАМАЛУВАЊЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ЗАГАДУВАЧКИТЕ МАТЕРИИ	74
IX. МЕСТА НА МОНИТОРИНГ НА ЕМИСИИ И ЗЕМАЊЕ ПРИМЕРОЦИ	75
X. ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРИ ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ	78
XI. ОПЕРАТИВЕН ПЛАН	87
XII. ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ	87
XIII. РЕМЕДИЈАЦИЈА, ПРЕСТАНОК СО РАБОТА, ПОВТОРНО ЗАПОЧНУВАЊЕ СО РАБОТА И ГРИЖА ПО ПРЕСТАНОК НА АКТИВНОСТИТЕ	88
XIV. НЕТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД	89
XV. ИЗЈАВА	94
АНЕКС 1 ТАБЕЛИ	95

I ИНФОРМАЦИИ ЗА ОПЕРАТОРОТ/БАРАТЕЛОТ

I.1 Општи информации

Име на компанијата ¹	Друштво за производство трговија и услуги ФАРМА-АГРИПРО ДОО увоз-извоз Валандово
Правен статус	Приватна (100%)
Сопственост на компанијата	Васил Зајков..... 120.126,00ЕУР Бранислава Зајкова.....29.600,00ЕУР
Адреса на седиштето	ул. Првомајска бр.29 2460 ВАЛАНДОВО
Поштенска адреса (доколку е различна од погоре споменатата)	
Матичен број на компанијата ²	5330173
Шифра на основната дејност според НКД	01.11/1
SNAP код ³	1005 Управување со ѓубрето
NOSE код ⁴	110,05 Управување со ѓубрето
Број на вработени	66
Овластен претставник	
Име	ВАСИЛ ЗАЈКОВ
Единствен матичен број	1507954482015
Функција во компанијата	УПРАВИТЕЛ
Телефон	00 389 34 349 700
Факс	00 389 34 383 329
e-mail	agripro@mt.net.mk

¹ Како што е регистрирано во судот, важечка на денот на апликацијата

² Копија на судската регистрација треба да се вклучи во Додатокот I.1

³ Selected nomenclature for sources of air pollution, дадено во Анекс 1 од Додатокот од Упатството

⁴ Nomenclature for sources of emission

Сопственост на земјиштето

Име и адреса на сопственикот(-ците) на земјиштето на кое активностите се одвиваат (доколку е различна на барателот именуван погоре).

Име на сопственикот	а. Фарма за одгледување на кокошки несилки- Долна фарма: Република Македонија б. Фарма за одгледување на кокошки несилки- Горна фарма: Општина Валандово в. Фарма за производство на јарки: Република Македонија
Адреса	

Сопственост на објектите

Име и адреса на сопственикот(-ците) на објектите и помошните постројки во кои активноста се одвива (доколку е различно од барателот спомнатата погоре).

Име:	а. Фарма за одгледување на кокошки несилки- Долна фарма: ФАРМА АГРИПРО б. Фарма за одгледување на кокошки несилки- Горна фарма: ФАРМА АГРИПРО в. Фарма за производство на јарки: ФАРМА АГРИПРО
Адреса:	а. ул. Првوماјска бр. 29 Валандово б. ул. Пат б.б. Валандово в. с. Јосифово, Валандово

Вид на барањето⁵

Обележете го соодветниот дел

Нова инсталација	
Постоечка инсталација	X
Значителна измена на постоечка инсталација	
Престанок со работа	

⁵ Ова барање не се однесува на трансфер на дозволата во случај на продажба на инсталацијата

1.2 Информации за инсталацијата

Име на инсталацијата ⁶	<p>ФАРМА ЗА ОДГЛЕДУВАЊЕ НА КОКОШКИ НЕСИЛКИ</p> <p>Во состав на инсталацијата се наоѓаат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Фарма за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма - Фарма за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма - Фарма за производство на јарки - Погон за производство на добиточна храна - Погон за производство на тестенини
Адреса на која инсталацијата е лоцирана, или каде ќе биде лоцирана	ул. Првوماјска бр.29 2460 ВАЛАНДОВО (адреса на седиште на Операторот)
Координати на локацијата според Националниот координатен систем (10 цифри-5 Исток, 5 Север) ⁷	<p>Локација Валандово</p> <ul style="list-style-type: none"> - Фарма за одгледување на кокошки несилки (Долна фарма и Горна фарма) <p>Исток: 22°32'53,81" Север: 41°18'30,52"</p> <p>Локација с. Јосифово</p> <ul style="list-style-type: none"> - Фарма за производство на јарки <p>Исток: 22°29'35,52" Север: 41°19'32,92"</p>
Категорија на индустриски активности кои се предмет на барањето ⁸	<p>6. Други дејности</p> <p>6.6. Инсталации за интезивно живинарство или свињарство со повеќе од: (а) 40.000 места за живина</p>
Проектиран капацитет	<ul style="list-style-type: none"> - Фарма за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма: 88.000 места - Фарма за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма : 36.000 места - Фарма за производство на јарки: 36.000 места - Погон за производство на добиточна храна: 6.000 т/год - Погон за производство на тестенини: 80 000 кг/год

⁶ Се однесува на името на инсталацијата како што е регистрирана или ќе биде регистрирана во судот. Да се вклучи копија на регистрацијата во **Прилогот 1.2.**

⁷ Мапи на локацијата со географска положба и јасно назначени граници на инсталацијата треба да се поднесат во **Прилогот 1.2.**

⁸ Внеси го(ги) кодот и активност(а) наброени во Анекс 1 од ИСКЗ уредбата (Сл. Весник 89/05 од 21 Октомври 2005). Доколку инсталацијата вклучува повеќе технологии кои се цел на ИСКЗ, кодот за секоја технологија треба да се означат. Кодовите треба јасно да се оделени меѓу себе.

Да се вклучат копии од сите важечки дозволи на денот на аплицирањето во **Прилогот Бр. 1.2.**

Да се вклучат сите останати придружни информации во **Прилогот Бр. 1.2.**

Информации за овластеното контакт лице во однос на дозволата

Име	ВАСИЛ ЗАЈКОВ
Единствен матичен број	1507954482015
Адреса	ул. Коле Неделковски бр. 24/14 Гевгелија
Функција во компанијата	УПРАВИТЕЛ
Телефон	00 389 34 349 700
Факс	00 389 34 383 329
е-маил	agripro@mt.net.mk

1.3 Информации поврзани со измени на добиена А интегрирана еколошка дозвола

Операторот/барателот да пополни само во случај на измена на добиената А интегрирана еколошка дозвола.

Име на инсталацијата (според важечката интегрирана еколошка дозвола)	
Датум на поднесување на апликацијата за А интегрирана еколошка дозвола	
Датум на добивање на А интегрираната еколошка дозвола и референтен број од регистрот на добиени А интегрирани еколошка дозволи	
Адреса на која инсталацијата или некој нејзин релевантен дел е лоциран	
Локација на инсталацијата (регион, општина, катастарски број)	
Причина за аплицирање за измена во интегрираната дозвола	

Опис на предложените измени.

II ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА, НЕЈЗИНИТЕ ТЕХНИЧКИ ДЕЛОВИ И ДИРЕКТНО ПОВРЗАНИТЕ АКТИВНОСТИ

Опишете ја постројката, методите, процесите, помошните процеси, системите за намалувањето и третман на загадувањето и искористување на отпадот, постапките за работа на постројката, вклучувајќи и копии од планови, цртежи или мапи (теренски планови и мапи на локацијата, дијаграми на постапките за работа) и останати поединости, извештаи и помошна документација кои се потребни да ги опишат сите аспекти на активността.

Овде треба да се вклучи приказ на развитокот на процесите.

Прилог II треба да содржи листа на сите постапки/процеси од одделните делови кои се одвиваат, вклучувајќи дијаграми на постапки за секој од нив со дополнителни релевантни информации.

Инсталацијата преставува систем од три фарми, распоредени на две локации, и тоа:

Локација во Валандово:

- Фарма за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма,
- Фарма за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма

Локација во с. Јосифово:

- Фарма за производство на јарки

Во функција на фармите, како заеднички субјекти, делуваат:

- Собирен центар за јајца, лоциран во кругот на Долна фарма,
- Погон за производство на тестенини, лоциран во кругот на Долна фарма и
- Погон за производство на добиточна храна, лоциран во кругот на Горна фарма

Во ФАРМА АГРИПРО се имплементирани стандардот за квалитет ISO 9000 и системот за безбедност на храна HACCP (види Прилог VI. 1 Цертификати).

Претежна дејност на Инсталацијата е Одгледување на живина (01.2/01.24). и тоа:

- Одгледување на подмладок (еднодневно пиле) за производство на јарки (16-сет неделно пиле) и
- Одгледување на кокошки несилки за производство на конзумни јајца.

Споредна дејност на Инсталацијата е::

- Производство на готова храна за животни што се одгледуваат на фарма (15.7/15.71) и
- Производство на макарони, кори, кадаиф, јуфки и слични тестенини.(15.8/15.85)

Во продолжение ќе се даде детален опис на секој од деловите на инсталацијата.

1.0. ФАРМА ЗА ОДГЛЕДУВАЊЕ НА КОКОШКИ НЕСИЛКИ-ДОЛНА ФАРМА ВАЛАНДОВО

Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма се наоѓа на околу 1км на влезот во градот Валандово, на левата страна од регионалниот пат Валандово-Струмица, со решено сообраќајно приклучување.

Фармата е изградена на земјиште со површина од 30.816,0м² и ставена во функција во 1968 година (Прилог II.1.1. Катастарски План на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма).

Објектите на фармата зафаќаат површина од 4.830,0м², а останатиот дел преставуваат внатрешни сообраќајници, платоа и зелени површини.

Во рамките на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма, покрај објектите за одгледување на кокошки несилки, се наоѓа објект собирен центар за јајца (сортирница), Погон за производство на тестенини, како и други придружни објекти, потребни за функционирање на фармата.

Листата на градежни објекти, лоцирани на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма е дадена во Прилог II.1.2. Листа на објекти, Табела бр. 1/1 Долна фарма.

Поголемиот дел од градежните објекти на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма, се изградени во 1968 година, а потоа во неколку фази се изградени и останатите објекти, со што е затворен производниот циклус на фармата.

Во изминатиот период на објектите се изведувани помали или поголеми градежни зафати и инсталирана е нова опрема (системи за ладење, автоматски транспорт на јајца, линија за сортирање на јајца, трафостаница, септичка јама), со цел подобрување на технологијата на одгледување на живината и модернизација на транспортот, сортирањето и пакувањето на јајцата.

Техничкиот капацитет на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма изнесува 88.000 кокошки несилки (места).

Во продолжение на излагањето ќе се даде детален опис на градежните објекти лоцирани на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма (Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти, цртеж Долна фарма).

1.1. ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ

1.1.1. Дезобариера

Дезобариерата се наоѓа на влезот на Фармата (поз. 1) и служи за дезинфекција на лицата и возилата кои влегуваат во кругот на фармата. Лицата, кои влегуваат на фармата, преминуваат преку сунѓер натопен со дезинфекционо средство, поставено во плитко бетонско корито (должина 0,8м, широчина 0,5м, длабочина 0,1м), изградено на влезот на фармата.

Рацете се мијат со дезинфекционо средство, кое се наоѓа во пластичен контејнер со славина, поставен на влезот на фармата.

За премин на возилата, на влезот на фармата е изграден плиток бетонски базен - дезобариера (должина 5,0м, широчина 3,0м, длабочина од околу 0,2м), наполнет со дезинфекционо средство.

Како средство за дезинфекција се користи раствор на каустична сода во концентрација до 2% и изосан во концентрација од 0,01%, хлорни препарати (Калиум хлорат) и други состојки (Виркон) потребни за задоволување на дезинфекционите нормативи.

1.1.2. Портирница (чуварница)

Портирницата или објектот за обезбедување (поз. 2) е приземен објект од околу 6,0м², изграден како тврда градба и служи за престој на лицата кои се задолжени за обезбедување на фармата.

1.1.3. Управна зграда (администрација)

Управната зграда (поз. 3) е приземен објект од околу 60,0м², изградена како тврда градба, во која се наоѓаат канцеларии за потребите на Менаџментот и работниците за извршување на административните работи.

Објектот располага со сопствени санитарни простории.

Отпадната вода од управната зграда се одводува во посебно изградена септичка јама, со опточен бункер, со можност на користење на водата за технички цели.

1.1.4. Погон за производство на тестенини

Погонот за производство на тестенини (поз. 4) е приземен објект, со површина од околу 100,0м² во кој е инсталирана опрема за производство на тестенини во 1999 година.

Инсталираниот капацитет на Погонот за тестенини е околу 80.000кг/год разни тестенини, а опремата е набавена од повеќе производители од Италија, Бугарија и Македонија (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/1 Долна фарма).

Објектите со електрична струја се снабдуваат од сопствената Трафостаница (поз. 12), преку соодветно изведени приклучоци, а снабдувањето со вода се врши од сопствените бунари за вода, лоцирани на Долна фарма (поз. 11) и Горна фарма (поз. 10).

1.1.5. Објекти за одгледување на кокошки несилки

Објектите за одгледување на кокошки несилки (поз. 5), се приземни објекти, изградени во 1968 година.

Фармата располага со четири типски објекти, со вкупна површина од 4.200,0м² (4 x1.050,0м²).

Во секој објект можат да се вселат по 22.000 кокошки несилки (јарки) или вкупниот број на кокошки несилки изнесува 88.000 места.

Димензиите на еден објект (хала) изнесуваат:

- Должина: 87,5м
- Широчина 12,0м
- Минимална височина од 2,5м (од подот до долната ивица)

Објектите (халите) се монтажни, од цевна конструкција (шавни челични цевки), со примена на бетонско железо, поставена на бетонски темели и прицврстена со анкери.

Столбовите на халите се составени од челични цевки (двоводната хала има три реда столбови, два реда крајни и еден ред средни столбови), поставени на растојание од 6,0м.

Кровот е двоводен, со кровни носачи поставени на растојание од 3,5м.

Покривот е изведен со брановидни салонитни табли, со топлинска изолација од стиропор (5цм), која лежи на рожниците од кровната конструкција.

Поврзувањето на конструкцијата (столбови и покрив) е со спојки и со заварување.

Целокупната конструкција е заштитена од корозија (минимизирање и бојадисување).

Подовите во халите се изведени од бетон, поставен врз набиена земја.

Сидовите се изведени од печена цигла со нанесен бетонски малтер (5мм).

На челната страна на објектите се наоѓа главна врата, која служи за вселување, односно иселување на кокошките по завршениот циклус на несење.

Во објектите е изведена електрична и водоводна инсталација, со приклучоци за снабдување со електрична струја и вода.

Објектите со електрична струја се снабдуваат од сопствената Трафостаница (поз. 12), преку соодветно изведени приклучоци, а снабдувањето со вода се врши од сопствените бунари за вода, лоцирани на Долна фарма (поз. 11) и Горна фарма (поз. 10).

Снабдувањето со вода за поење на живината, посебно во летниот период воглавно се врши од бунарот кој е лоциран на Горната фарма, а во зимскиот период задоволува и бунарот лоциран на Долна фарма.

Во објектот нема посебен систем (канализација) за одвод на отпадна вода.

Отпадната вода од перење и дезинфекција на објектите за одгледување на живината, после иселувањето на живината се одведува со подземен цевковод (салонитни цевки со Ф600мм) во природен реципиент-земјан канал без вода (суво корито од некогашна река).

Опремата за одгледување на кокошките несилки е инсталирана во 1974 година, а производител е компанијата SALMET од Германија, специјализирана компанија за опремување на живинарски фарми (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/1 Долна фарма).

Во објектите за одгледување на кокошки несилки, инсталиран е систем за климатизација (cooling pad system), кој воглавно се користи во летниот период, а се одвива преку ладење со вода, со пумпна конфигурација на инсталиран систем, на ѕидовите на објектите.

Проветрувањето се изведува со помош на вентилатори, поставени на ѕидовите и се надополнува на климатските појаси за задоволување на микроклиматските услови во објектите .

1.1.6. Силоси за храна

Во непосредна близина на секој објект за одгледување на живината, лоциран е челичен силос за прием и чување на храната за кокошките поз. 6), со капацитет од 10т (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/1 Долна фарма).

Силосите се поврзани со системите за автоматско хранење на живината, а пред секое полнење на храна, силосите се дезинфицираат со

дезинфекционно средство (3% раствор од Виркон), кое се распрскува во внатрешноста на силосите и околу силосите

Силосите за храна се инсталирани во 1974 година, а производител е фирмата ВОЗ Жабалъ, Србија.

1.1.7. Собирен центар (сортирница)

Собирниот центар (поз. 7) е изграден во 2006 година како приземен објект, со вкупна површина од 156,0м².

Димензиите на објектот се:

- Должина: 13,0м
- Широчина: 12,0м и
- Висина: 4,0м

Објектот е изведен со армирано-бетонски столбови, како носечка конструкција, со сидови од шуплива блок цигла (25цм).

Сите хоринзонтални серклажи се армирано-бетонски, а стопите на столбовите, како и тракастите темели се изведени од бетон.

Сидањето е изведено со продолжен малтер, а сидовите се малтерисани во два слоја.

Сидовите од внатрешна страна се обработени со емулзија од епоксиден полиуретански премаз (Sika Floor 156 и Sika Dur 504), применлив во прехранбената индустрија, а остантите сидови се обложени со поцинкуван ребраст лим.

Комората за времено чување на јајца е изработена од полиуретански панели (тип сендвич: лим-полиуретан-лим) и се состои од преткомора, комора и посткомора.

Сидовите од надворешна страна се обработени со теранова.

Подот е бетонски, со изведена хидроизолација од тер хартија и битуменски премаз, а завршната обработка на подот е со епоксиден полиуретански премаз (Sika Floor), применлив во прехранбената индустрија.

Споевите на сидовите со подот се изведени како холкери (заоблувања) и премачкани се со истиот премаз како и за подот.

Кровот на објектот е двоводен, изработен од метални решетки и носачи, поставени во пократкиот смер, опфаќајќи ги армирано-бетонските столбови, а покривањето на објектот е изведено со ребраст лим.

Прозорци се изведени на бочните страни од придружните простории, а изработени се од дрво и застаклени со прозорско стакло (прозорците што се отвараат имаат заштитна мрежа против инсекти).

Вратите на објектот се изработени од железни профили (минимизирани и бојадисани) и лим, застаклени со прозорско стакло, со максимална заштита од влегување на глодари и инсекти.

Во објектот е изведена електрична инсталација, водовод и канализација, со приклучоци за довод на електрична струја и вода, како и одвод на отпадната вода.

Објектот со електрична струја се снабдува од сопствената Трафостаница (поз. 12), а снабдувањето со вода се врши од сопствените бунари за вода, лоцирани на Долна фарма (поз. 11) и Горна фарма (поз. 10).

Отпадните води од објектот се одведуваат преку систем на канализациона мрежа во септичка јама, во кругот на фармата (Прилог II.1.1. Катастарски план, Долна фарма).

Собирниот центар преставува повеќенаменски објект, во кој се наоѓаат сортирница за јајца, комора за времено чување на јајца, како и повеќе придружни одделенија (припрема на меланж, гардероби, санитарии, трпезарија, магацин за јајца и магацин за репроматеријали).

Јајцата од објектите за одгледување на живина на Долна фарма, се транспортираат до собирниот центар (сортирница) преку транспортер со лента, инсталиран во посебно изведен подземен канал од поцинкуван лим во должина од 50м и пресек со димензии 450 x 140мм.

Изведбата на каналот ги елиминира сите надворешни влијанија.

Јајцата од објектите за одгледување на живина од Горна фарма, до собирниот центар (сортирница) се транспортираат со посебно возило.

Диспозицијата на просториите во собирниот центар (сортирница) е дадена во Прилог II.1.5.

Опремата за сортирање на јајца е инсталирана во 2006 година, а производител е фирмата МОВА од Холандија, специјализирана компанија за опрема за сортирање на јајца (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/1 Долна фарма).

1.1.8. Дизел агрегат

Континуираното снабдување со електрична струја е пресудно за одгледувањето на кокошките (посебно во летниот период), поради што на фармата е инсталиран дизел агрегат, во посебен објект (поз. 8), лоциран во непосредна близина на собирниот центар.

Дизел агрегатот има моќност од 125кВА, и во целост ги задоволува потребите на фармата во периодот на прекин на снабдување со електрична струја од дистрибутивната мрежа (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/1 Долна фарма).

Работен флуид преставува лесно дизел масло, за што е изведен метален резервоар од 200л.

1.1.9. Кафилерија

Кафилеријата преставува објект наменет за нештетно одтсранување на лешевите од умрената живина со спалување (поз. 9).

Објектот кафилерија не е во функција подолг период, а умрената живина се закопува во земјани јами (третманот на умрената живина е опишан понатаму во делот на процесите за одгледување на живината).

1.1.10. Магацин

Објектот Магацин се наоѓа во непосредна близина на објектите за одгледување на живината (поз. 10), а намената му е чување на алат, репроматреијали и средства за дезинфекција, дезинсекција и дератизација.

Тоа е приземен објект со површина од 350,0м² изведен од тврда градба (цигла) и покриен со брановидни салонитни табли.

Објектот со електрична струја се снабдува од сопствената Трафостаница (поз. 12), а снабдувањето со вода се врши од сопствените бунари за вода, лоцирани на Долна фарма (поз. 11) и Горна фарма (поз. 10).

1.1.11. Бунар за вода

На локацијата Долна фарма се наоѓа бунар за снабдување со вода за пиење и водење на технолошкиот процес (поз. 11).

Водата во бунарот е на длабочина од 25м и е заштитен од надворешни (површински) загадувања.

Водата од бунарот се црпи со помош на потопна пумпа и со пластично црево (2") се носи во резервоар-кула со капацитет од 4.000л.

Заради редовно снабдување со вода и постигнување на задоволителен притисок на водата при нејзина дистрибуција до потрошувачите, инсталиран е уште еден помошен резервоар со капацитет од 4.000л, снабден со хидрофор, кој го пополнува резервоарот-кула со вода.

Дистрибуцијата на вода до потрошувачките места во објектите за одгледување на живината, сортирницата и другите придружни објекти се врши со помош на пластично црево и поцинкувани цевки.

Водата редовно се контролира (еднаш месечно) од страна на Заводот за здравствена заштита од Струмица, а анализите покажуваат дека е исправна за пиење и користење во процесот (Прилог II.1.6. Анализи на вода).

1.1.12. Трафостаница

Фармата за кокошки несилки (Долна фарма), со електрична струја се снабдува од дистрибутивната мрежа, преку трафостаница со моќност од 160кВА, инсталирана во рамките на стопанскиот круг на фармата (поз. 12) и е во сопственост на Операторот.

За напојување со електрична струја, изведени се подземни кабли од трафостаницата до разводните ормари во секој од објектите (потенцијален потрошувач).

1.1.13. Ограда, внатрешни сообраќајници и платоа

Фармата за кокошки несилки (Долна фарма) е заградена со жичана ограда во целиот периметар, со што е спречно евентуално влегување на други животни и штетници.

Во кругот на фармата (Долна фарма) се изградени околу 750,0м² сообраќајници и платоа (асфалт), што овозможува нормално одвивање на планираните активности, односно добра комуникација помеѓу објектите.

1.1.14. Хортикултура

Останатиот простор на фармата (Долна фарма) во целост е уреден хортикултурно. Зелените површини зафаќаат околу 28.270,0м² и во својата содржина имаат застапено: тревнати површини, дрва и сл.

2.0. Опис на фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма, Валандово

Фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма се наоѓа на периферијата на градот Валандово, на околу 1км од центарот на градот во правец на северозапад, на десната страна од градскиот регионален пат што води кон излетничкото место Манастир Св. Ѓорѓија, со решено сообраќајно приклучување.

Фармата е изградена на земјиште со површина од 8.753,0м² и ставена во функција во 1974 година (Прилог II.1.1. Катастарски План на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма).

Објектите на фармата зафаќаат површина од 2.545,0м², а останатиот дел преставуваат внатрешни сообраќајници, платоа и зелени површини.

Во рамките на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма, покрај објектите за одгледување на кокошки несилки, се наоѓа Погон за производство на добиточна храна, како и други придружни објекти, потребни за функционирање на фармата.

Листата на градежни објекти, лоцирани на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма е дадена во Прилог II.1.2. Листа на градежни објекти, Табела бр. 1/2 Горна фарма.

Поголемиот дел од градежните објекти на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма, се изградени во 1974 година, а останатите објекти се изградени во 2000 година, со што е затворен производниот циклус на фармата.

Во изминатиот период на објектите се изведувани помали или поголеми градежни зафати и инсталирана е нова опрема (системи за ладење).

Техничкиот капацитет на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма изнесува 36.000 кокошки несилки (места).

Во продолжение на излагањето ќе се даде детален опис на градежните објекти лоцирани на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма.

2.1. ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ

2.1.1. Дезобариера

Дезобариерата се наоѓа на влезот на Фармата (поз. 1) и служи за дезинфекција на лицата и возилата кои влегуваат во кругот на фармата.

Лицата, кои влегуваат на фармата, преминуваат преку сунѓер натопен со дезинфекционо средство, поставено во плитко бетонско корито (должина 0,8м, широчина 0,5м, длабочина 0,1м), изградено на влезот на фармата.

Рацете се мијат со дезинфекционо средство, кое се наоѓа во пластичен контејнер со славина, поставен на влезот на фармата.

За премин на возилата, на влезот на фармата е изграден плиток бетонски базен - дезобариера (должина 5,0м, широчина 3,0м, длабочина од околу 0,2м), наполнет со дезинфекционо средство.

Како средство за дезинфекција се користи раствор на каустична сода во концентрација до 2% и изосан во концентрација од 0,01%, хлорни препарати (Калиум хлорат) и други состојки (Виркон) потребни за задоволување на дезинфекционите нормативи.

2.1.2. Портирница (чуварница)

Портирницата или објектот за обезбедување (поз. 2) е приземен објект од околу 6,0м², изграден како тврда градба и служи за престој на лицата кои се задолжени за обезбедување на фармата.

2.1.3. Гардероби, санитарии

Веднаш до објектот портирница се наоѓа објектот гардероби и санитарии (поз. 3), приземен објект од тврда градба со околу 20,0м².

Намената му е за пресоблекување на работниците

2.1.4. Административни простории

Административните простории се лоцирани во Погонот за добиточна храна (поз. 7) и зафаќаат површина од околу 15,0м², а намената им е извршување на административните работи за потребите на фармата

2.1.5. Објекти за одгледување на кокошки несилки

Објектите за одгледување на кокошки несилки (поз. 5), се приземни објекти, изградени во 1974 година.

Фармата располага со четири типски објекти, со вкупна површина од 2.100,0м² (4 x 525,0м²).

Во секој објект можат да се вселат по 9.000 кокошки несилки (јарки) или вкупниот број на кокошки несилки изнесува 36.000 места.

Димензиите на еден објект (хала) изнесуваат:

- Должина: 42,0м
- Широчина 11,0м
- Минимална височина од 2,5м (од подот до долната ивица)

Објектите (халите), како и оние во Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма се монтажни, од цевна конструкција (шавни челични цевки),со примена на бетонско железо, поставена на бетонски темели и прицврстена со анкери.

Столбовите на халите се составени од челични цевки (двоводната хала има три реда столбови, два реда крајни и еден ред средни столбови), поставени на растојание од 6,0м.

Кровот е двоводен, со кровни носачи поставени на растојание од 3,5м. Покривот е изведен со брановидни салонитни табли, со топлинска изолација од стиропор (5цм), која лежи на рожниците од кровната конструкција.

Поврзувањето на конструкцијата (столбови и покрив) е со спојки и со заварување.

Целокупната конструкција е заштитена од корозија (минимизирање и бојадисување).

Подовите во халите се изведени од бетон, поставен врз набиена земја.

Сидовите се изведени од печена цигла со нанесен бетонски малтер (5мм).

На челната страна на објектите се наоѓа главна врата, која служи за вселување, односно иселување на кокошките по завршениот циклус на несење.

Во објектите е изведена електрична и водоводна инсталација, со приклучоци за снабдување со електрична струја и вода.

Објектите со електрична струја се снабдуваат од сопствената Трафостаница (поз. 11), преку соодветно изведени приклучоци, а снабдувањето со вода се врши од сопствениот бунар за вода (поз. 10), преку систем на резервоари за вода.

Во објектот нема посебен систем (канализација) за одвод на отпадна вода.

Отпадната вода од перење и дезинфекција на објектите за одгледување на живината, после иселувањето на живината се одведува со подземен цевковод (салонитни цевки со $\Phi 600\text{мм}$) во природен реципиент-земјан канал без вода (суво корито од некогашна река).

Опремата за одгледување на кокошките несилки е инсталирана во 1974 година, а производител е компанијата SALMET од Германија, специјализирана компанија за опремување на живинарски фарми (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/2 Горна фарма).

Во објектите за одгледување на кокошки несилки, инсталиран е систем за климатизација (cooling pad system), кој воглавно се користи во летниот период, а се одвива преку ладење со вода, со пумпна конфигурација на инсталиран систем, на ѕидовите на објектите.

Проветрувањето се изведува со помош на вентилатори, поставени на ѕидовите и се надополнува на климатските појаси за задоволување на микроклиматските услови во објектите .

2.1.6. Силоси за храна

Во непосредна близина на секој објект за одгледување на живината, лоциран е челичен силос за прием и чување на храната за кокошките поз. 6), со капацитет од 10т (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/2 Горна фарма).

Силосите се поврзани со системите за автоматско хранење на живината, а пред секое полнење на храна, силосите се дезинфицираат со дезинфекционно средство (3% раствор од Виркон), кое се распрскува во внатрешноста на силосите и околу силосите

Силосите за храна се инсталирани во 1974 година, а производител е фирмата ВОЗ Жабалъ, Србија.

2.1.7. Погон за производство на добиточна храна

Погонот за производство на добиточна храна (поз. 7) е објект изграден од поцинкуван челичен лим, со површина од околу 300,0м², во кој се распоредени:

- Процесно одделение (постројка за уситнување и мешање),
- Канцелариски дел (администрација),
- Магацин,
- Линија за пакување на готовата добиточна храна,
- Истоварно-утоварна платформа и
- Гардероби и санитарии

Во Прилог II.1.5. е даден приказ на диспозицијата на просториите во Погонот за добиточна храна.

Од конструктивен аспект, објектот е сочинет од една целина со носива челична конструкција која воглавно е сочинета од челични профили.

На армирано-бетонски фундаменти се изведени челични столбови со анкерисување, а потоа е монтирана метална решетка, со заварување на горните плочи на столбовите.

На оваа решетка се изведени кровни рожници и сидни спреги.

Покривот е изведен од лим, систем “сендвич” (лим-полиуретан-лим), со што се изведени и сидовите на објектот.

Објектот со електрична струја се снабдува од сопствената Трафостаница (поз. 11), преку соодветно изведен приклучок, а снабдувањето со вода се врши од сопствениот бунар за вода (поз. 10), преку систем на резервоари за вода.

Во процесното одделение се инсталирани специјален млин со чекани, за уситнување на зрнастите суровини, мешалка за компоненти, од кои е составена бараната мешавина (добиточна храна), ваги за мерење на компонентите, транспортни уреди за полнење и празнење на силосите за суровини или готова добиточна храна и челични силоси за зрнасти суровини, уситнети материјали (компоненти) и за готова добиточна храна. Главните машини за производство на добиточна храна се произведени од грчката компанија PASXALIS MINTZIDIS SONS O.E. една од воедчките

компанија во Грција за производство на процесна опрема (види Прилог VI.1.2. Цертификат за квалитет).

Во рамките на Погонот за производство на добиточна храна се наоѓа и систем на силоси за прием и складирање на зрнести производи, со вкупен капацитет од околу 500т.

Силосите се изведени од челичен лим, со различна големина, како следи:

- 4 силоси од 30т,
- 1 силос од 35т,
- 1 силос од 10т,
- 1 силос од 300т и
- 1 силос од 50т

Покрај овие, во функција на самиот процес на преработка на суровините, за прифаќање на меѓупроизводите, изведени се и 4 силоси од 650кг.

Објектот е изведен од страна на ФИОВ-МЗТ Скопје.

Капацитетот на Погонот за производство на добиточна храна изнесува 6.000т/годишно готови производи, наменети за исхрана на сите видови и категории на животни.

Од Погонот за производство на добиточна храна се снабдуваат со храна:

- Фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма (систем за директен дотур на храна од Погонот до силосите за храна, лоцирани до објектите за одгледување на живината),
- Фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма (храната се транспортира до фармата во рефузна состојба, со помош на посебно возило),
- Фармата за производство на јарки (храната се транспортира до фармата во рефузна состојба, со помош на посебно возило),
- Комерцијално производство за други фарми, надвор од системот на фарми на ФАРМА АГРИПРО.

Погонот за производство на добиточна храна ги исполнува сите барања од аспект на безбедност на храна.

2.1.8. Дизел агрегат

Континуираното снабдување со електрична струја е пресудно за одгледувањето на кокошките (посебно во летниот период), поради што на фармата е инсталиран дизел агрегат, лоциран во посебен објект (поз. 8).

Дизел агрегатот има моќност од 38кВА, и во целост ги задоволува потребите на фармата во периодот на прекин на снабдување со

електрична струја од дистрибутивната мрежа (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/2 Горна фарма).

Работен флуид преставува лесно дизел масло, за што е изведен метален резервоар од 200л.

2.1.9. Кафилерија

Кафилеријата преставува објект наменет за нештетно одстранување на лешевите од умрената живина со спалување.

Објектот кафилерија (поз. 9) не е во функција подолг период, а умрената живина се закопува во јами (третманот на умреанта живина е опишан понатаму во делот на процесите за одгледување на живината).

2.1.10. Магацин

Објектот Магацин се наоѓа во непосредна близина на објектите за одгледување на живината (поз. 10), а намената му е чување на алат, репроматреијали и средства за дезинфекција, дезинсекција и дератизација.

Тоа е приземен објект со површина од околу 100,0м² изведен од тврда градба (цигла) и покриен со брановидни салонитни табли.

Објектот со електрична струја се снабдува од сопствената Трафостаница (поз. 12), а снабдувањето со вода се врши од сопствениот бунар за вода (поз. 11).

2.1.11. Бунар за вода

На локацијата Горна фарма се наоѓа бунар за снабдување со вода за пиење и водење на технолошкиот процес (поз. 11).

Водата во бунарот е на длабочина од 120м и е заштитен од надворешни (површински) загадувања.

Водата од бунарот се црпи со помош на потопна пумпа и со пластично црево (2") се носи во резервоар-кула со капацитет од 30.000л.

Заради редовно снабдување со вода и постигнување на задоволителен притисок на водата при нејзина дистрибуција до потрошувачите, инсталиран е уште еден помошен резервоар со капацитет од 30.000л, снабден со хидрофор, кој го пополнува резервоарот-кула со вода.

Дистрибуцијата на вода до потрошувачките места во објектите за одгледување на живината и другите придружни објекти се врши со помош на пластично црево и поцинкувани цевки.

Во летниот период, водата од овој бунар се користи за снабдување и на потрошувачите, лоцирани на Долна фарма, бидејќи бунарот лоциран на оваа локација не може да ги задоволи потребите од вода во летниот период.

Водата редовно се контролира (еднаш месечно) од страна на Заводот за здравствена заштита од Струмица, а анализите покажуваат дека е исправна за пиење и користење во процесот (Прилог II.1.6. Анализи на вода).

2.1.12. Трафостаница

Фармата за кокошки несилки-Горна фарма, со електрична струја се снабдува од дистрибутивната мрежа, преку трафостаница со моќност од 160кВА, инсталирана во рамките на стопанскиот круг на фармата (поз. 12) и е во сопственост на Операторот.

За напојување со електрична струја, изведени се подземни кабли од трафостаницата до разводните ормари во секој од објектите (потенцијален потрошувач).

2.1.13. Ограда, внатрешни сообраќајници и платоа

Фармата за кокошки несилки-Горна фарма е заградена со жичана ограда во целиот периметар, со што е спречно евентуално влегување на други животни и штетници.

Во кругот на фармата се изградени околу 920,0м² сообраќајници и платоа (асфалт), што овозможува нормално одвивање на планираните активности, односно добра комуникација помеѓу објектите.

2.1.14. Хортикултура

Останатиот простор на фармата, во целост е уреден хортикултурно. Зелените површини зафаќаат околу 6.446,0м² и во својата содржина имаат застапено: тревнати површини, дрва и сл.

3.0. Опис на фармата за производство на јарки, с. Јосифово

Фармата за производство на јарки се наоѓа на околу 12км пред Валандово, во с. Јосифово, од левата страна на регионалниот пат Удово-Валандово, со решено сообраќајно приклучување.

Фармата е изградена на земјиште со површина од 17.963,0м² и ставена во функција во 1971 година (Прилог II.1.1. Катастарски План на Фармата за производство на јарки, с. Јосифово).

Објектите на фармата зафаќаат површина од околу 1.776,0м², а останатиот дел преставуваат внатрешни сообраќајници, платоа и зелени површини.

Во рамките на Фармата за производство на јарки, покрај објектите за одгледување на пилиња, се наоѓаат и други придружни објекти, потребни за функционирање на фармата.

Листата на градежни објекти, лоцирани на Фармата за производство на јарки во с. Јосифово е дадена во Прилог II.1.2. Листа на градежни објекти, Табела бр. 1/3 Фарма Јосифово.

Во изминатиот период на објектите не се изведувани забележителни градежни зафати.

Техничкиот капацитет на Фармата за производство на јарки во с. Јосифово изнесува 36.000 пилиња (места).

Во продолжение на излагањето ќе се даде детален опис на градежните објекти лоцирани на Фармата за производство на јарки во с. Јосифово

3.1. ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ

3.1.1. Дезобариера

Дезобариерата се наоѓа на влезот на Фармата (поз. 1) и служи за дезинфекција на лицата и возилата кои влегуваат во кругот на фармата.

Лицата, кои влегуваат на фармата, преминуваат преку сунѓер натопен со дезинфекционо средство, поставено во плитко бетонско корито (должина 0,8м, широчина 0,5м, длабочина 0,1м), изградено на влезот на фармата.

Рацете се мијат со дезинфекционо средство, кое се наоѓа во пластичен контејнер со славина, поставен на влезот на фармата.

За премин на возилата, на влезот на фармата е изграден плиток бетонски базен - дезобариера (должина 5,0м, широчина 3,0м, длабочина од околу 0,2м), наполнет со дезинфекционо средство.

Како средство за дезинфекција се користи раствор на каустична сода во концентрација до 2% и изосан во концентрација од 0,01%, хлорни препарати (Калиум хлорат) и други состојки (Виркон) потребни за задоволување на дезинфекционите нормативи.

3.1.2. Портирница (чуварница)

Портирницата или објектот за обезбедување (поз. 2) е приземен објект од околу 6,0м², изграден како тврда градба и служи за престој на лицата кои се задолжени за обезбедување на фармата.

3.1.3. Управна зграда (администрација)

Управната зграда (поз. 3) е приземен објект од околу 10,0м², изградена како тврда градба, во која се наоѓаат канцеларии за потребите на Менаџментот и работниците за извршување на административните работи.

Објектот располага со сопствени санитарни простории.

Отпадната вода од управната зграда се одводува во посебно изградена септичка јама.

3.1.4. Гардероби

Во продолжение на управната зграда се наоѓа објектот, гардероби (поз. 4), приземен објект од околу 20,0м², кој служи за пресоблекување на работниците од фармата.

Во објектот се наоѓаат и санитарните простории за потребите на вработените.

3.1.5. Објекти за производство на јарки

Објектите за производство на јарки (поз. 5 и поз. 6), се приземни објекти, изградени во 1971 година.

Фармата располага со три типски објекти, со вкупна површина од 1.776,5м² од кои 2 x 532,0м² или 1.064,0м² и 1од 712,5м².

Во секој од помалите објекти можат да се вселат по 10.000 пилиња, а во поголемиот 16.000 пилиња, или вкупниот број на пилиња изнесува 36.000 места.

Димензиите на помалите објекти (поз. 5) изнесуваат:

- Должина: 56,0м
- Широчина: 9,5м
- Минимална височина од 2,5м (од подот до долната ивица) и

Димензиите на поголемиот објект (поз. 6) изнесуваат:

- Должина: 75,0м
- Широчина: 9,5м
- Минимална височина од 2,5м (од подот до долната ивица)

Објектите (халите) се монтажни, од цевна конструкција (шавни челични цевки), со примена на бетонско железо, поставена на бетонски темели и прицврстена со анкери.

Столбовите на халите се составени од челични цевки (двоводната хала има три реда столбови, два реда крајни и еден ред средни столбови), поставени на растојание од 6,0м.

Кровот е двоводен, со кровни носачи поставени на растојание од 3,5м.

Покривот е изведен со керамиди, со топлинска изолација од стиропор (5цм), која лежи на рожниците од кровната конструкција.

Поврзувањето на конструкцијата (столбови и покрив) е со спојки и со заварување.

Целокупната конструкција е заштитена од корозија (минимизирање и бојадисување).

Подовите во халите се изведени од бетон, поставен врз набиена земја.

Сидовите се изведени од печена цигла со нанесен бетонски малтер (5мм).

На челната страна на објектите се наоѓа главна врата, која служи за вселување, односно иселување на пилињата-јарките, по завршениот период на одгледување.

Во објектите е изведена електрична и водоводна инсталација, со приклучоци за снабдување со електрична струја и вода.

Објектите со електрична струја се снабдуваат од сопствената Трафостаница (поз. 12), преку соодветно изведени приклучоци, а снабдувањето со вода се врши од сопствен бунар за вода, лоциран на во стопанскиот двор на Фармата (поз. 11).

Во периодот на вселување на пилињата, во објектите се врши загревање со помош на горилници од марката LAMBORGINI.

Во објектот нема посебен систем (канализација) за одвод на отпадна вода.

Отпадната вода од перење и дезинфекција на објектите за производство на јарки, после иселувањето на живината, се одведува со подземен цевковод (салонитни цевки со Ф600мм) во септичка јама, изградена во рамките на фармата.

Опремата за одгледување на пилињата за производство на јарки е инсталирана во 1971 година, а производител е компанијата SALMET од Германија, специјализирана компанија за опремување на живинарски фарми (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/3 Фарма Јосифово).

Проветрувањето се изведува само со помош на вентилатори, поставени на сидовите на објектите (со оперативниот план се предвидува во наредниот

периоди да се инсталира систем за климатизација за задоволување на микроклиматските услови во објектите).

3.1.6. Силоси за храна

Во непосредна близина на секој објект за производство на јарките, лоциран е челичен силос за прием и чување на храната за пилињата (поз. 7), со капацитет од 10т (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/3 Фарма Јосифово).

Силосите се поврзани со системите за автоматско хранење на живината, а пред секое полнење на храна, силосите се дезинфицираат со дезинфекционно средство (3% раствор од Виркон), кое се распрскува во внатрешноста на силосите и околу силосите

Силосите за храна се инсталирани во 1971 година, а производител е фирмата ВОЗ Жабаљ, Србија.

3.1.7. Дизел агрегат

Континуираното снабдување со електрична струја е пресудно за одгледувањето на подмладокот (посебно во летниот период), поради што на фармата е инсталиран дизел агрегат, инсталиран во посебен објект (поз. 8).

Дизел агрегатот има моќност од 38кВА, и во целост ги задоволува потребите на фармата во периодот на прекин на снабдување со електрична струја од дистрибутивната мрежа (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/3 Фарма Јосифово).

Работен флуид преставува лесно дизел масло, за што е изведен метален резервоар од 200л.

3.1.8. Кафилерија

Кафилеријата преставува објект наменет за нештетно одтсранување на лешевите од умрената живина со спалување (поз. 9).

Објектот кафилерија не е во функција подолг период, а умрената живина се закопува во јами (третманот на умрената живина е опишан понатаму во делот на процесите за одгледување на живината).

3.1.9. Магацин

Објектот Магацин се наоѓа во непосредна близина на објектите за одгледување на живината (поз. 10), а намената му е чување на алат, репроматрејали и средства за дезинфекција, дезинсекција и дератизација.

Тоа е приземен објект со површина од 3,0м² изведен од тврда градба (цигла) и покриен со брановидни салонитни табли.

3.1.10. Бунар за вода

Фармата за производство на јарки, воглавно со вода се снабдува преку дистрибутивната мрежа на градскиот водовод, но во исклучителни ситуации се користи вода од бунарот, лоциран во кругот на фармата (поз. 11).

Водата во бунарот е на длабочина од 18м и е заштитен од надворешни (површински) загадувања (издашност на бунарот е 3л/сек).

Дистрибуцијата на вода до потрошувачките места во објектите за одгледување на пилиња и другите придружни објекти се врши со помош на пластично црево и поцинкувани цевки.

3.1.11. Трафостаница

Фармата за производство на јарки во с. Јосифово, со електрична струја се снабдува од дистрибутивната мрежа, преку трафостаница со моќност од 100кВА, инсталирана во рамките на стопанскиот круг на фармата (поз. 12) и е во сопственост на Операторот.

За напојување со електрична струја, изведени се подземни кабли од трафостаницата до разводните ормари во секој од објектите (потенцијален потрошувач).

3.1.12. Ограда, внатрешни сообраќајници и платоа

Фармата за производство на јарки во с. Јосифово е заградена со жичана ограда во целиот периметар, со што е спречено евентуално влегување на други животни и штетници.

Во кругот на Фармата се изградени околу 480,0м² сообраќајници и платоа (асфалт), што овозможува нормално одвивање на планираните активности, односно добра комуникација помеѓу објектите.

3.1.13. Хортикултура

Останатиот простор на фармата (Долна фарма) во целост е уреден хортикултурно. Зелените површини зафаќаат околу 15.620,0м² и во својата содржина имаат застапено: тревнати површини, дрва и сл.

4.0. ПРОЦЕСИ, ТЕХНОЛОГИЈА

4.1. ПРОЦЕСИ

Според основната дејност на Инсталацијата, може да се диференцираат два основни процеси, и тоа:

- Одгледување на кокошки несилки за производство на конзумни јајца и
- Одгледување на пилиња за производство на јарки.

Покрај овие, како заокружување на производните процеси на Инсталацијата, се одвиваат и неколку споредни процеси, и тоа:

- Сортирање и пакување на конзумните јајца, наменети за исхрана на луѓето
- Производство на добиточна храна и
- Производство на тестенини

Во Прилог II.1.7. дадени се технолошките шеми на горенаведените процеси, кои се одвиваат во производните погони на Инсталацијата.

4.2. ТЕХНОЛОГИЈА

4.2.1. Технолошко решение на одгледување на кокошки несилки

Избраното технолошко решение на одгледување на кокошки несилки, кое е применето во фармите на Операторот (Долна фарма и Горна фарма) е тн. кафезен систем на одгледување, по принципот сите внатре-сите надвор.

Батерискиот ситем на одгледување на кокошки несилки, за производство на конзумни јајца, во кафези, е познат и се применува во голем број живинарски фарми во Република Македонија.

Предности во однос на подниот систем на одгледување се:

- Подобро искористување на просторот на живинарникот за 4-5 пати,
- Кокошките несилки се под постојан надзор и контрола на носивоста,
- Подобри можности за стална и строга селекција, без вознемирување на останитете кокошки,
- Нема можност за борба меѓу кокошките за храна, канибализам и сл.
- Ангажирањето на оператерите во објектите е помало,
- Постои можност за механизирање на процесот,
- Намален ризик од болести преку контакт со други допирни површини.

Покрај тоа, онечистувањето на јајцата е помало, кокошките не патат од внатрешни паразити и екопаразити, потрошувачката на храна е помала и не е потребна простирка.

Батерискиот систем со користење на кафези има и свои недостатоци, кои се состојат од следното:

- Висока вредност на инвестиционите вложувања и трошоците за одржување,
- Кокошките мора да имаат целосно избалансиран оброк.

Со дефинираната технологија на одгледување, кокошките несилки остануваат во објектите во просек од 12-14 месеци, после кој период се врши иселување на јатото, бидејќи повеќе нема економско оправдување за нивно понатамошно одгледување (се троши скоро иста количина на храна, а процентот на несење опаѓа).

Кокошките несилки се сместени во кафези (во секој кафез по пет кокошки), етажно поставени на конструкцијата на тн. батерии, по должината на објектите, и тоа:

Објекти за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма:

- Број на објекти: 4
- Број на батерии (редови) по објект: 4
- Број на кафези по објект: 4.424 кафези
- Вкупен број на кафези: 17.696 кафези

Покрај кафезите, на носечката конструкција на батериите, инсталирани се и други делови од опрема, во функција на одгледување на кокошките несилки, кои преставуваат една технолошка целина.

Според тоа, во секој од објектите за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма, инсталирана е следната опрема:

- две батерии со три етажи (два реда кафези поставени према надворешните ѕидови на објектот), со 1.896 кафези и бункер за добиточна храна со едно главно управување,
- две батерии со четири етажи (два реда кафези поставени во средината на објектот), со 2.528 кафези и бункер за добиточна храна со три помошни управувања,
- линија за прифаќање на јајцата (два реда на батеријата со три етажи и два реда на батеријата со четири етажи, со едно главно управување и три помошни управувања),
- спирален транспортер за добиточна храна со еден погон и скретница со четири излези,
- два навоја за изгубрување од кафезите,
- еден утоварувач за ѓубре

Објекти за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма:

- Број на објекти: 4
- Број на батерии (редови) по објект: 3
- Број на кафези по објект: 1.824 кафези
- Вкупен број на кафези: 7.296 кафези

Според тоа, во секој од објектите за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма, инсталирана е следната опрема:

- три батерии со три етажи, со 1.824 кафези и бункер за добиточна храна со едно главно управување,
- линија за прифаќање на јајцата, со едно главно управување и три помошни управувања),
- спирален транспортер за добиточна храна со еден погон и скретница со четири излези,
- два навоја за изгубрување од кафезите,
- еден утоварувач за гребре

Во Прилог II.1.8. дадена е диспозиција на опремата во објектите за одгледување на кокошки во Долна фарма и Горна фарма.

Хранењето и поењето на живината е автоматски, преку посебно инсталирани системи за дотур на храна и вода.

Конструкцијата на кафезите овозможува автоматско чистење на гребето од кокошките, со помош на вградени системи за изгубрување.

Одржувањето на микро климата (температура и влажност) во објектите се инсталирани системи за климатизација и проветрување, а регулацијата на параметрите е автоматска, со однапред поставени барања.

Кафезите и останатата опрема во состав на батериите се од германската компанија SALMET, познат производител на опрема за живинарски фарми (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела 2/1 и 2/2).

Кокошките, кои се одгледуваат на фармата се од расата LOHMANN ISABROWN (BROWN) и HY LINE од производителот на репроматеријал LOHMANN TIERZUCHT GmbH, Veterinary Laboratory од Германија (види Прилог II.1.9. Водич за одгледување на живина).

Како општи препораки во одгледувањето на живината, дадени од страна на производителот на репроматеријалот (LOHMANN TIERZUCHT GmbH, Veterinary Laboratory од Германија), а кои се применуваат од страна на Операторот, ФАРМА АГРИПРО, се однесуваат на следното:

- Дневна контрола (проверка еднаш на ден):

- здравствен статус на живината,

- вентилацијата,
- осветлувањето,
- температурата,
- конзумирањето на храна и вода,
- смртноста

- Испорака на вода:

- редовна контрола на водата (посебно кога се користи вода од сопствени бунари, како што е случајот со ФАРМА АГРИПРО)

- Квалитет на јајцата:

Кокошките од расата LOHMANN BROWN-CLASSIC произведуваат јајца со одличен квалитет, но за нивен одржлив квалитет, потребна е контрола на следното:

- Собирање на јајцата секој ден,
- Складирање на јајцата на температура од 5 и 10°C и релативна влажност од 80-85%

4.2.1.1. Технолошка постапка за одгледување на кокошки несилки

Технолошката постапка на одгледување на кокошки несилки (се однесува на двете фарми) опфаќа повеќе технолошки фази, и тоа:

- Вселување на живината во објектите за одгледување,
- Хранење и поење на живината (јарки-кокошки несилки),
- Заштита на јатото,
- Манипулација на јајцата во објектите за одгледување,
- Изгубрување,
- Постапка со умрената живина,
- Празнење на објектите за одгледување (иселување на живината),
- Припрема на објектите за одгледување за ново вселување.

Шематски приказ на технолошката постапка на одгледување на кокошки несилки на фармите на Операторот е даден во Прилог II.1.7. Технолошка постапка на одгледување на кокошки несилки, Долан фарма и Горна фарма.

Види и Прилог II.1.8. Диспозиција на опрема, Долна фарма и Горна фарма.

- Вселување на живината во објектите за одгледување

Вселувањето на живината во објектите за одгледување (полнење на објектите) и нивното изнесување, по завршениот циклус на несење јајца, се врши по принципот сите внатре-сите надвор.

Тоа значи вселување на живината (цело јато) во однапред припремен објект за вселување (механички исчистен, измиен и дезинфициран), во што е можно покус временски период (околу 3 дена).

Во објектите се вселуваат 16-сет неделни пилиња, односно јарки, кои се транспортираат од фармата за производство на јарки (с. Јосифово), во специјални дезинфицирани кафези (по 15 јарки во кафез), со помош на посебно припремено (исчистено и дезинфицирано) возило (сопственост на Операторот).

Во исклучителни случаи, јарките се набавуваат од други добавувачи, наместо од сопствената фарма за подмладок, при што се транспортираат со возила за кои е обезбеден сертификат за транспорт на живина, како и посебна ветеринарна дозвола.

Возилото со јарките, со задниот дел се поставува на влезот во објектот, при што работниците ги растовараат гајбите и ги распоредуваат по кафезите, во однапред дефиниран број.

По целосното вселување на живината во објектот, односно полнењето на кафезите, се активираат системите за хранење и поење, а пред тоа и системот за вентилација и климатизација (особено во летниот период).

Празното возило се чисти и дезинфицира согласно усвоената постапка, на локацијата определена за таа намена.

Искористената вода од перењето на возилото се испушта во прирореден реципиент, односно во суво корито од земјан канал (Прилог II.1.1. Катастарски план на Долна фарма и Горна фарма).

- Хранење и поење на кокошките несилки (јарки-кокошки несилки)

Хранењето на живината во објектите за одгледување е автоматизирано, со можност на регулација за дотур на храната.

Храната, од силосите за храна, се транспортира преку посебни линиски системи, кои се инсталирани на целосната системска апаратура (батерија) на кафезите, до хранилките за хранење на живината.

На тој начин хранењето може да се програмира, односно да се дотура онолку храна, колку што е предвидената количина на храна за задоволување на дневните потреби на живината.

Според утврдените нормативи за исхрана на живината, дневната количина на храна изнесува од 110 до 120г/кокошка.

Хранењето, обично се врши два пати дневно, на 7 часа (насабајле и напладне).

Забелешка: Храната за живината се произведува во Погонот за производство на добиточна храна, лоциран во стопанскиот круг на фармата за одгледување на кокошки несилки - Горна фарма, од каде со специјално возило за транспорт на добиточна храна во рефузна состојба (сопственост на Операторот), се транспортира до силосите за храна, лоцирани во непосредна близина на секој од објектите за одгледување на живината во Долна фарма и во фармата за производство на јарки во с. Јосифово.

Транспортот на добиточна храна за потребите на фармата за одгледување кокошки несилки-Горна фарма се врши директно, со посебен транспортен систем (полжавести транспортери).

Што се однесува до количините на вода за поење на живината, дневната количина на вода изнесува од 150 до 200мл/кокошка, во зимскиот период, а во летниот период се движи до 300мл/кокошка.

За задоволување на утврдените нормативи за исхрана на живината, се користат следните суровини:

- Концентрат за исхрана на јарки, односно кокошки несилки, составен според посебна рецептура (составот на концентратот го определува Операторот),
- Витамински додаток, односно комплекс од витамини наменети за исхрана на живината, утврден согласно Програмата-Водичот за одгледување на кокошки несилки (Layer management Guid), од расата LOHMANN ISOBROWN (BROWN), изготвен од страна на производителот на кокошки LOHMANN TIERZUCHT GmbH, Veterinary Laboratory од Германија (види Прилог II.6.),
- Други адитиви, како на пр: квасец и калиум јодид.

Листата на суровини и материјали за производство на добиточна храна се наоѓа во Прилог IV.1.1. Табела бр. 1.1.

- Заштита на јатото

Заштитата на јатото се врши преку вакцинирање, кое е изведено како антагонизам на чума, бронхитис и синдром на пад на носивоста на јајца, тн. EDS, со:

- Распрскување во воздухот,
- Со внесување преку водата и
- Со автоматски убод, со ињектирање

Заштитата се врши редовно, според утврдена шема или повремено според потребите, од страна на стручно лице, кое завршило соодветна обука за заштита на живината.

- Манипулација на јајцата во објектите за одгледување

Според дефинираната технологија, бројот на снесени јајца по кокошка, односно % на несење, се движи според староста на кокошките и изнесува:

- 1,1 јајце по кокошка (јарка) од 19 недели (почетокот на несење), со несивост од 15%,
- 51,5 јајца (кумулативно) по кокошка од 28 недели, со несивост од 93%, што преставува максимално постигнување и
- 221,7 јајца (кумулативно) по кокошка од 56 недели, со несивост од 78,8%, прифатен период за одгледување на фармата за кокошки несилки на Операторот.

Целните перформанси, како и дијаграмот (крива) на несење се дадени во Програмата-Водичот за одгледување на кокошки несилки (Layer management Guid).

Снесените јајца излегуваат на предната страна од секој кафез и рачно се собираат од страна на работниците во халите, во влошки за јајца.

Влошките со јајца, работниците ги поставуваат на транспортни ленти, а од таму јајцата се транспортираат до собирниот центар, за понатамошна манипулација.

ЗАБЕЛЕШКА: Во собирниот центар (сортирница) се врши директен прием на јајца од објектите за одгледување од Долна фарма и на јајцата донесени од Горна фарма, кои се дотураат со помош на посебно возило за транспорт на јајца (сопственост на Операторот).

- Изгубрување

Изгубрувањето се врши во определени временски интервали со помош на тн. скрепери (објекти на Долна фарма) и со транспортни ленти (објекти на Горна фарма).

Ѓубривото, од објектите на Долна фарма, со помош на скреперите се собира (повлекува) од каналите, поставени долж батериите (под секоја батерија се наоѓа канал за собирање на ѓубривото, кое по слободен пад паѓа од кафезите) и се исфрла надвор од објектите за одгледување.

Исфрленото ѓубре, со помош на кос елеватор со пречки тн. “жирафа” се транспортира во тракторска приколка, а потоа се растура по нивите, како дополнување на ѓубрењето, без претходен третман

Ѓубривото од објектите на Горна фарма се изнесува со помош на ленти и веднаш се утовара во тракторската приколка.

Во кругот на фармите постои импровизирано плато за одлежување на ѓубривото (види Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти на фармите), пред да

се носи на нивите, но во моментот тоа не е во функција од проста причина што ѓубривото директно се разнесува по околните ниви.

Во согласност со нормативите за исхрана на кокошките несилки (дневна пропишана количина на храна по кокошка), се добиваат и показатели за количината на кокошкино ѓубриво.

Тоа значи, ако потрошувачката на храна по кокошка изнесува во просек 120г/дневно, вкупната потрошена количина на храна на ден изнесува:

- Горна фарма: 10.560кг (88.000 кокошки x 0,12кг = 10.560кг) и
- Долна фарма: 4.320кг (36.000 кокошки x 0,12кг = 4.320кг) или
- Вкупно потрошена количина на храна: 14.880кг/ден

Од друга страна, општо прифатените норми кај живинарските фарми за односот на храна и ѓубриво изнесуваат 1,0т храна : 0,85т ѓубриво, или потрешените 14.880кг храна на ден, продуцираат 12.648кг ѓубриво на ден, односно околу 4.600т ѓубриво годишно (12.648кг x 365 дена = 4.616.520кг).

Кокошкиното ѓубриво се користи за ѓубрење на земјоделските површини, сопственост на ФАРМА АГРИПРО, а разнесувањето во моментот се врши без утврден план (распоред и динамика).

ФАРМА АГРИПРО поседува околу 75ха обработливо земјиште, распоредено на повеќе парцели и локации (види Прилог I.1.1. Договори за користење на земјиште, I.1.2. Имотни листови, I.1.3. Листа на земјиште, Табела бр. 1/2)

- Постапка со умрената живина

Во процесот на одгледување се јавува одреден процент на умрена живина, воглавно поради технолошка смртност (во целиот период на одгледување, просечно умираат околу 0,1% птици).

Во објектите за одгледување, секојдневно се врши контрола на умрена живина, а умрените птици се изнесуваат надвор од објектот, во јутена вреќа, од страна на стручно лице (ветеринарен техничар), кое завршило соодветна обука за постапка со умрената живина.

Мртвите птици се транспортираат со количка до определено место, во кругот на фармата (види Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти на Долна фарма и Горна фарма), каде се закопуваат во јама за умрена живина.

- Празнење на објектите за одгледување (иселување на живината),

Празнењето на објектите за одгледување на кокошки несилки, односно иселувањето на живината, како што беше кажано се врши по принципот сите внатре-сите надвор.

Терминот за иселување на кокошките во прв ред зависи од % на несивост, при што несивоста опаѓа со староста на кокошките и економската оправданост за одгледување на кокошките доаѓа во прашање (трошоците за одгледување не можат да се покријат во однос на приходите од производството на јајца).

Од страна на Операторот (Фарма Агрипро) прифатливо е иселување на кокошките после 56-тата недела (период на одгледување од 12 до 14 месеци), со несивост од 78,8%.

Терминот на иселување на кокошките зависи и од спремноста за вселување на ново јато јарки, кои треба да се обезбедат од сопствената фарма за производство на јарки во с. Јосифово или да се планира нивна набавка од друга фарма.

Во секој случај, мора да се води сметка за добра пополнетост на објектите за одгледување на кокошки несилки.

- Припрема на објектите за одгледување за ново вселување

По иселувањето на јатото, објектите се припремаат за ново вселување, при што се изведуваат повеќе активности, и тоа:

- механичко чистење на опремата, подовите, сидовите и другите делови од објектите (врати, прозори итн.),
- перење на објектите со вода и детергенти, со помош на апарати за перење, под притисок,
- дезинфекција на сите делови од опремата и објектот (подови, сидови итн.), со распрскување и
- варосување на внатрешните сидови.

Припремата на објектите за ново вселување трае околу четири дена по објект, при што за еден објект на Долна фарма се троши околу 30,0м³ вода, или вкупно околу 120,0м³ за еден турнус.

За припрема на објектите на Горна фарма, времето за припрема е исто, но бидејќи се работи за помали објекти, потрошувачката на вода за перење и дезинфекција е за пловина помала и изнесува околу 15,0м³ вода, или вкупно 60,0м³ за еден турнус.

Еден турнус обично трае од 12 до 14 месеци.

4.2.2. Технолошко решение за производство на јарки

Технологијата на одгледување на едnodневни пилиња до јарки, која е применета на фармата во с. Јосифово е исто така тн. кафезен систем на одгледување, по принципот сите внатре-сите надвор.

Според усвоената технологија, начинот на хранење и поење на живината е автоматски, преку посебно инсталирани системи за дотур на храна и вода.

Конструкцијата на кафезите овозможува автоматско чистење на изметот од кокошките, со помош на вградени ситеми за изгубрување.

Пилињата се сместени во кафези (по 28-30 првите десет дена, а потоа се разредуваат во слободни кафези во други објекти по 24 единки), поставени на три етажи, на батериите, распоредени по должината на објектите (Прилог II.1.8. Диспозиција на опрема, Објект бр.1, Објект бр. 2 и Објект бр. 3).

Покрај кафезите, на носечката конструкција на батериите, инсталирани се и други делови од опрема, во функција на одгледување на пилињата, кои преставуваат една технолошка целина.

Фармата во с. Јосифово, како што беше кажано располага со три објекти (два помали и еден поголем).

Во секој од помалите објекти (Објект бр. 1 и Објект бр. 2), за одгледување на пилиња инсталирана е следната опрема:

- две батерии со три етажи, со 1.592 кафези (2 x 796 кафези) и бункер за добиточна храна со едно главно управување,
- спирален транспортер за добиточна храна со еден погон и скретница со два излези,
- два навоја за изгубрување од кафезите,
- еден утоварувач за ѓубре

Во поголемиот објект (Објект бр. 3), за одгледување на пилиња, инсталирана е следната опрема:

- три батерии со три етажи, со 2.288 кафези (3 x 796 кафези) и бункер за добиточна храна со три помошни управувања
- спирален транспортер за добиточна храна со еден погон и скретница со три излези,
- три навоја за изгубрување од кафезите,
- еден утоварувач за ѓубре,

Во објектите за одгледување на едnodневни пилиња до јарки, инсталирани се вкупно 5.572 кафези.

Кафезите и останатата опрема во состав на батериите се од германската компанија SALMET, познат производител на опрема за живинарски фарми (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/3).

Пилињата, кои се одгледуваат на фармата се од расата LOHMANN ISABROWN (BROWN) и HY LINE.

4.2.2.1. Технолошка постапка за производство на јарки

Технологијата на одгледување на еднодневни пилиња до јарки се одвива во повеќе технолошки фази, и тоа:

- Вселување на еднодневните пилиња во објектите за одгледување,
- Хранење и поење на живината,
- Заштита на јатото,
- Изгубрување,
- Постапка со умрената живина,
- Празнење на објектите (иселување на живината),
- Припрема на објектите за ново вселување.

- Вселување на живината во објектите за одгледување

Вселувањето на еднодневните пилиња во објектите за одгледување (полнење на објектите) и нивното изнесување, после 16-тата недела, кога зборуваме за јарки, се врши по принципот сите внатре-сите надвор.

Тоа значи вселување на еднодневните пилиња (цело јато) во однапред припремен објект за вселување (механички исчистен, измиен, дезинфициран и затоплен), во што е можно покус временски период (отприлика од 3-5 часа, во зависност од големината на пратката)

Во објектите се вселуваат еднодневни пилиња, кои се набавуваат од познат и проверен добавувач (увоз), а на Фармата доаѓаат со специјални возила, сместени во картонски кутии од по 100 пилиња.

Еднодневните пилиња пристигаат на фармата во картонски неповратни кутии, праградени на четири подеднакви делови (4 x 25 пилиња), со што се избегнува можноста од пригмечување на пилињата во текот на транспортот.

Празните кутии по завршеното вселување на пилињата се палат на специјална локација, определена за таа намена.

Возилото со пилиња, со задниот дел се поставува на влезот во објектот, при што работниците ги растовараат кутиите и ги распоредуваат пилињата по кафезите, во однапред дефиниран број (28-30 првите десет дена, а потоа се разредуваат во слободни кафези во други објекти по 24 единици).

По целосното вселување на живината во објектот, односно полнењето на кафезите, се активираат системите за хранење и поење, а пред тоа и системот за вентилација.

Објектите се затоплуваат во текот на три дена пред вселување на пилињата, со топол воздух, преку директно согорување на дизел гориво, а во наредните десет дена се врши повремено догревање.

За вселување почетна температура е од 33-34⁰С, која се одржува првите три до пет дена, а потоа температурата се намалува за два степенa, така да втората недела се постигнува температура од 29-31⁰С, без разлика дали се работи за зимски или летен период.

Посебно, летото е проблем таа да се намали преку денот, па се врши почеста вентилација на објектот.

Празното возило се чисти и дезинфицира согласно усвоената постапка на локацијата определена за таа намена (Прилог II, мапа на Ситуација на фармата).

Искористената вода од перењето на возилото се собира во септичката јама, лоцирана во стопанскиот круг на Фармата (Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти, Фарма Јосифово).

- Хранење и поење на пилињата

Храната за живината се произведува во Погонот за производство на добиточна храна, лоциран во стопанскиот круг на Фармата за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма, од каде со специјално возило за транспорт на добиточна храна во рефузна состојба (сопственост на Операторот), се транспортира до силосите за храна, лоцирани во непосредна близина на секој од објектите за производство на јарки.

Хранењето на живината во објектите за одгледување е автоматизирано, со можност на регулација за дотур на храната.

Храната, од силосите за храна, се транспортира преку посебни линиски системи, кои се инсталирани на целосната системска апаратура (батерија) на кафезите, до хранилките за хранење на живината.

На тој начин хранењето може да се програмира, односно да се дотура онолку храна, колку што е предвидената количина на храна за задоволување на дневните потреби на живината.

Според утврдените нормативи за исхрана на живината, дневната количина на храна изнесува околу 65г/пиле (јарка).

Хранењето, обично се врши два пати дневно, на 7 часа (насабајле и напладне)

Што се однесува до количините на вода за поење на живината, дневната количина на вода изнесува од 35 до 120мл/пиле (јарка), во зимскиот период, а во летниот период се движи до 50 до 160мл/пиле (јарка).

За задоволување на утврдените нормативи за исхрана на живината, се користат следните суровини:

- Концентрат за исхрана на пилиња, односно јарки, составен според посебна рецептура (составот на концентратот го определува Операторот),
- Витамински додаток, односно комплекс од витамини наменети за исхрана на живината, утврден согласно Програмата-Водичот за одгледување на кокошки несилки (Layer management Guid), од расата LOHMANN ISOBROWN (BROWN), изготвен од страна на производителот на кокошки LOHMANN TIERZUCHT GmbH, Veterinary Laboratory од Германија (види Прилог II),
- Други адитиви, како на пр: квасец и калиум јодид.

Листата на суровини и материјали за производство на добиточна храна се наоѓа во Прилог IV.1. Табела бр. 1/1.

- Заштита на јатото

Заштитата на јатото се врши преку вакцинирање, после 15-16 неделна возраст, со тровалентна вакцина: IB - infectious bronchitis + ND - Newcastle disease + EDS - egg drop sindrom (синдром на пад на носивоста на јајца), со:

- Распрскување во воздухот,
- Со внесување преку водата и
- Со автоматски увод, со ињектирање

Заштитата се врши редовно, според утврдена шема или повремено според потребите, од страна на стручно лице, кое завршило соодветна обука за заштита на живината.

- Изѓубрување

Изѓубрувањето се врши во определени временски интервали со помош на тн. скрепери, со кои ѓубривото се собира (повлекува) од каналите, поставени долж батериите (под секоја батерија се наоѓа канал за собирање на ѓубривото, кое по слободен пат паѓа од кафезите) и се исфрла надвор од објектите за одгледување.

Исфрленото ѓубриво, со помош на кос елеватор со пречки тн. “жирафа” се транспортира во тракторска приколка, а потоа се растура по нивите, како дополнување на ѓубрењето, без претходен третман.

Во кругот на фармата постои импровизирано плато за одлежување на ѓубривото (види Прилог I.1.3. Диспозиција на објекти, Фарма Јосифово), пред да се носи на нивите, но во моментот тоа не е во функција од проста причина што ѓубривото директно се разносува по околните ниви.

Во согласност со нормативите за исхрана на пилињата (дневна пропишана количина на храна по пиле), се добиваат и показатели за количината на ѓубриво.

Тоа значи, ако потрошувачката на храна по пиле изнесува во просек 65г/дневно, вкупната потрошена количина на храна на ден изнесува 2.340кг (36.000 пилиња x 0,065кг = 2.340кг).

Од друга страна, општо прифатените норми кај живинарските фарми за односот на храна и ѓубриво изнесуваат 1,0т храна : 0,85т ѓубриво, или потрешените 2.340кг храна на ден продуцираат 1.989кг ѓубриво на ден, односно околу 726т ѓубриво/годишно (1.989кг x 365 дена = 725.985кг).

Ѓубривото и од оваа фарма се користи за ѓубрење на земјоделските површини, сопственост на ФАРМА АГРИПРО, без утврден распоред и динамика.

ФАРМА АГРИПРО поседува околу 75ха обработливо земјиште, распоредено на повеќе парцели и локации (види Прилог I.1.1. Договори за користење на земјиште, I.1.2. Имотни листови, I.1.3. Листа на земјиште, Табела бр. 1/2)

- Постапка со умрената живина

Во процесот на одгледување се јавува одреден процент на умрена живина, воглавно поради технолошка смртност.

Во објектите за одгледување, секојдневно се врши контрола на умрена живина, а умрените птици се изнесуваат надвор од објектот, во јутена вреќа, од страна на стручно лице (ветеринарен техничар), кое завршило соодветна обука за постапка со умрената живина.

Мртвите птици се транспортираат со количка до определено место, во кругот на фармата (види Прилог I.1.3. Диспозиција на објекти, Фарма Јосифово), каде се закопуваат во јама за умрена живина.

- Празнење на објектите за производство на јарки

Празнењето на објектите за производство на јарки, односно иселувањето на живината, како што беше кажано се врши по принципот сите внатрешните надвор.

Иселувањето на јарките од објектите се врши по навршените 16 недели, што е старосна граница за спремност на јарките за несење.

Терминот на иселување на јарките е во согласност со динамиката на вселување во објектите за одгледување на кокошките несилки во Долна фарма и Горна фарма.

Во секој случај, мора да се води сметка за добра пополнетост на објектите за одгледување на кокошки несилки.

Јарките се ставаат во затворени пластични гајби, наменети за транспорт на живина и со посебно возило (сопственост на Операторот) се транспортираат до фармите за одгледување на кокошки несилки (Долна фарма и Горна фарма).

- Припрема на објектите за ново вселување

По иселувањето на јатото, објектите, како и оние за одгледување на кокошки несилки се припремаат за ново вселување на едnodневни пилиња, при што се изведуваат повеќе активности, и тоа:

- механичко чистење на опремата, подовите, сидовите и другите делови од објектите (врати, прозори итн.),
- перење на објектите со вода и детергенти, со помош на апарати за перење, под притисок,
- дезинфекција на сите делови од опремата и објектот (подови, сидови итн.), со распрскување и
- варосување на внатрешните сидови.

Припремата на објектите за ново вселување во просек трае околу три дена по објект, при што за еден објект на Фармата во с. Јосифово се троши околу 10,0м³ вода (за помалите) и околу 15,0м³ за поголемиот објект, или вкупно околу 35,0м³ за еден турнус.

Еден турнус обично трае околу 4 месеци.

4.2.3. Технолошко решение за сортирање и пакување на јајца

Во собирниот центар (сортирница) се врши сортирање, пакување и времено чување на јајцата.

Собирниот центар е изведен согласно добрите производни практики и ги исполнува барањата за безбедност на храната (во Фармата Агрипро е имплементиран HACCP системот за безбедност на храна), што значи анализа на опасностите и контролните критични точки, во сите фази на сортирање, пакување и времено чување на јајцата.

Опремата за сортирање на јајца е инсталирана во 2006 година, а производител е фирмата MOBA од Холандија, специјализирана компанија за опрема за сортирање на јајца (Прилог II1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/1).

Линијата за сортирање на јајца е со висока технологија и управување преку компјутер, а се состои од следните машини:

- Машина за сортирање јајца со капацитет од 23.500 до 28.500 јајца/час (MOBA 3500)

- Опрема за UV дезинфекција (дезинфекција и лампирање), со минимум времетраење на престојување на јајцето под осветлена зона од 4,5сек (MOBA 3500),
- Опрема за мерење на тежината на јајцата (MOBA 3500),
- Опрема за печатење на јајцата (DOMINO 200).

Јајцата, наменети за конзумација се пакуваат и складираат во комората за јајца, или веднаш се утовараат во возила за нивна дистрибуција.

Јајцата со несоодветен квалитет се преработуваат во меланж, кој може веднаш да се користи за производство на тестенини или се смрзнува и чува во посебна комора, до негова понатамошна употреба.

Во Прилог II.1.5. е дадена диспозиција на просториите на собирниот центар.

4.2.3.1. Технолошка постапка за сортирање и пакување на јајца

Сортирањето и пакувањето на јајцата е потполно автоматизирано, а параметрите (класи, тежина на јајцето, вид на пакувањето, печатењето) се управуваат преку персонален компјутер, со посебно изготвен софтвер, при што присуството на човекот е минимизирано.

Врз основа на одредбите од Правилникот за квалитетот на јајцата и производите од јајца, јајцата се групираат во три групи, и тоа:

- Јајца со екстра квалитет,
- Јајца од прв квалитет и
- Јајца со несоодветен квалитет

Во промет се пуштаат само јајцата со екстра и прв квалитет, додека јајцата со несоодветен квалитет се користат за преработка.

Процесот на сортирање и пакување на јајцата се одвива во повеќе фази (Прилог II.1.7. Шема на технолошка постапка за сортирање и пакување на јајца), и тоа:

- Прием на јајцата во собирниот центар,
- Дезинфекција на јајцата,
- Лампирање на јајцата,
- Сортирање на јајцата,
- Мерење на тежината на јајцата,
- Печатење на јајцата,
- Пакување на јајцата во поединечни влошки,
- Пакување на влошките со јајца во картонски кутии и
- Транспорт на спакуваните јајца во ладилна комора за привремено чување,
- Складирање на јајцата и
- Експедиција (испорака) на јајцата

Јајцата, од објектите за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма, во собирниот центар доаѓаат преку посебно изведен транспортер за јајца, додека јајцата, од објектите за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма, во собирниот центар доаѓаат со помош на возило, наменето за транспорт на јајца.

Јајцата, во собирниот центар доаѓаат поставени на пластични влошки за јајца, од кои рачно се вадат и се поставуваат на линијата за сортирање на јајца.

Тука е лоцирана и првата критична контролна точка (според HACCP), при што работникот врши визуелна контрола на јајцата.

Сите, видливо оштетени и онечистени јајца се одстрануваат и како јајца со несоодветен квалитет се издвојуваат и носат во одделението за производство на меланж.

Останатите јајца, продолжуваат да се движат до зоната за дезинфекција, при што се врши дезинфекција на јајцата по цела површина, со помош на UV зраци.

Во следната фаза, која преставува втора критична контролна точка (според HACCP), јајцата се подложуваат на осветлување, тн. лампирање, во времетраење од 4,5сек, при што се врши контрола на пукнатини на лушпата на јајцето, како и несоодветно поставена или недооформена жолчка.

Сите јајца со несоодветен квалитет, не го поминуваат процесот на печатење на кодот на јајцата, туку преку бај-пас ленти се издвојуваат и носат во одделението за производство на меланж.

Исправните јајца продолжуваат да се движат до зоната на мерење, каде секое јајце се мери електронски (на тој начин има можност да биде отпечатена и класата), а потоа се врши трансфер на јајцата, односно сортирање, при што секое јајце се носи во сопствената единица.

Јајцата од екстра и прв квалитет се пуштаат во промет во седум класи, и тоа:

КЛАСА	Тежина/јајце
- СС (Супер Софија)	над 70г
- С (Софија)	од 65 до 70г
- А (Ана)	од 60 до 65г
- Б (Берта)	од 55 до 60г
- Ц (Цезар)	од 50 до 55г
- Д (Дора)	од 45 до 50г
- Е (Ема)	под 45г

Потоа се врши печатење на кодот на јајцата, преку системот за печатење, што преставува метод за означување на производителот, односно негова идентификација и диференцирање од други производители.

Јајцата со испечатен код се пакуваат во стандардни влошки од по 30 јајца и посебни влошки со капак од по 6 и 12 јајца, кој се затвара со помош на специјален затворац, при што капакот добива код на датумот на производство.

Влошките со јајца се пакуваат во картонски кутии, како збирно пакување, од по 300 јајца (пакување во влошки по 30 јајца), од по 290 јајца (пакување во влошки од по 10 јајца) и од по 288 јајца (пакување од по 12 јајца), а потоа се носат во комората за привремено чување, до моментот на испорака.

Доколку се врши покасна испорака, спакуваните јајца се трансферираат од комората за времено чување, во магацинот за готов производ (посткомора).

Јајцата со несоодветен квалитет се носат во одделението за кршење на јајца и припрема на меланж.

Јајцата се кршат рачно, а меланжот од јајца (белка и жолчка) се пакуваат во пластични вреќи и се транспортираат во комората за смрзнување (зафатнината на комората изнесува $40,0\text{m}^3$), каде се смрзнуваат и чуваат на температура од -16°C , се до нивната употреба (за производство на тестенини со јајца).

Лушпите од скршените јајца се пакуваат во искористени натрон или пластични вреќи и се одстрануваат во контејнер за комунален отпад.

4.2.4. Технолошко решение за производство на тестенини

Во состав на фармата за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма, се наоѓа Погонот за производство на тестенини, во кој се произведуваат јуфки или кори со јајца (во одредени периоди или по порачка, во Погонот се произведува и тарана).

На овој начин дефакто се врши затварање на технолошкиот циклус во производството на конзумни јајца, бидејќи во производството на тестенини се користи меланжот, произведен од јајцата со несоодветен квалитет.

Технологијата која се користи за производство на тестенини е позната и се применува во праксата, а производството се изведува на дисконтинуиран начин, во шаржи, што е дефинирано во согласност со процесот на сушење на корите, во тн. коморни сушилници.

Производот-корите се приближуваат кон традиционалното производство на домашни јуфки.

Опремата за производство на тестенини е инсталирана во 1999 година, а се состои од машини за припрема на тесто и негова обработка (извлекување на кори) и сушилници за корите.

Производители на опремата се компании од Италија (LA PARMIGIANI), Бугарија и Македонија (КОБИЛ), производители на процесна опрема за прехрамбена индустрија (Прилог II.1.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/1).

Погонот за тестенини работи повремено според расположивите количини на меланж и барањата на пазарот.

Годишно се произведуваат околу 80.000кг тестенини.

4.2.4.1. Технолошка постапка за производство на тестенини

Технолошката постапка на производство на тестенини се одвива во повеќе фази (Прилог II.1.7. Шема на технолошка постапка за производство на тестенини), и тоа:

- Прием и складирање на суровините,
- Припрема на тестото,
- Обработка на тестото,
- Сушење на јуфките (корите),
- Пакување на јуфките (корите),
- Складирање на тестенините.

Брашното и меланжот од јајца, како основни суровини, се примаат во Погонот за производство на тестенини и складираат во соодветни контејнери, до почетокот на производство.

Брашното се просејува со цел одстранување на разни онечистувања и заради негова аерација, а меланжот од јајца се меша да се добие компактна маса (обично, за производство се користи свежо произведен меланж).

Во машината за производство на тестенини се дозираат брашното и меланжот, во однос согласно рецептурата (производната спецификација) и се врши нивно мешање (10-15 минути) до постигнување на компактно тесто.

Потоа, тестото се истискува преку соодветен калап, во форма на ленти, кои се поставуваат на транспортер со лента, за нивно прво сушење.

Подсушените јуфки, рачно се редат на рамки за сушење, а потоа рамките се поставуваат во една од сушилниците, за нивно конечно сушење.

Процесот на сушење се одвива околу 6 часа, со помош на топол воздух, кој се загрева со помош на електрични грејачи.

Сувите јуфки (кори) рачно се пакуваат во пластични кеси и лепат со електрично заварување, а потоа се ставаат во картонски кутии за збирно пакување.

Спакуваните тестенини се носат во магацинот за готов производ, каде се чуваат до нивна испорака.

4.2.5. Технолошко решение за производство на добиточна храна

Избраната технологија за производство на добиточна храна се оценува како современа, бидејќи се базира на најновите достигнувања во областа на производството на добиточна храна, дефинирана од страна на грчката компанија PASKALIS MINTSIDIS SONS O.E. испорачател на опремата за Погонот (ова се потврдува со Сертификат од Комората на Р. Грција).

Оваа технологија овозможува да се сочуваат природните карактеристики на употребените сировини (боја, мирис и вкус), а воедно количините на хранливи состојки и адитиви, содржани во готовата храна, да одговараат на потребите на одделни видови и категории на животни и да бидат потврдени со спецификацијата на производот.

Технологијата на производство на добиточна храна е позната и применета во поголем број на Погони (Прилог II.1.7. Дијаграм на технолошката постапка за производство на добиточна храна), а се базира на уситнување на зрнести сировини (гранулацијата зависи од видот на храна, односно за кој вид и категорија на животни се однесува) и нивно мешање, при што заради задоволување на сите хранливи и заштитни потреби во исхраната на животните, се додаваат и други состојки, како што се витамини, аминокиселини, маснотии и др.

Во Прилог II.1.5. е дадена диспозиција на просториите на Погонот за производство на добиточна храна.

Карактеристично за Погонот за производство на добиточна храна на ФАРМА АГРИПРО е тоа, што рецептурата (составот) на одредена храна, по количина и состав на компоненти, се дефинира со помош на компјутер и софтверски пакет, во зависност од расположивоста на сировините.

На тој начин се гарантира, дека произведената храна ќе ги задоволи пропишаните потреби од храна на одреден вид и категорија на животни.

Во Погонот се произведува добиточна храна, наменета за исхрана на сите видови и категории на животни (асортиманот на готовите производи е даден во Прилог IV.1.1. Листа на готови производи, Табела бр. 1/2).

Опремата, која се користи за производство на добиточната храна, во целост ги исполнува барањата за безбедност на храна (Прилог II.4. Листа на опрема, Табела бр. 2/2).

4.2.5.1. Технолошка постапка за производство на добиточна храна

Производството на добиточна храна е дисконтинуиран процес, кој се одвива во повеќе фази (Прилог II.1.7. Шема на технолошка постапка за производство на добиточна храна), и тоа:

- Прием и складирање на суровините (зрнести, прашкасти, течни),
- Уситнување на зрнестите суровини,
- Манипулација на уситнетите суровини,
- Мерење на состојките,
- Рачно додавање на состојки во микроколичини,
- Омастување,
- Мешање на состојките,
- Пакување на готовата добиточна храна,
- Складирање на готовите производи и
- Дистрибуција на готовата добиточна храна.

Зрнестите суровини, обично доаѓаат во рефузна состојба и преку систем за транспорт се примаат во силосите за суровина.

Суровините, кои доаѓаат спакувани во вреќи се примаат во магацинот за суровини, лоциран во процесното одделение, во кое се прима и складира и маслото за омастување.

Зрнестите суровини се мерат и дозираат според однапред утврдена рецептура, со помош на специјални дозирни ваги, поставени на излезот од силосите, а потоа се уситнуваат (мелат) со помош на млин со чекани.

Бараната гранулација на уситнетиот материјал се постигнува со промена на сита, со различна големина на окцата.

Уситнетиот материјал со помош на транспортни системи (полжавести транспортери) се внесува во шаржна мешалка со лопатки.

Останатите состојки, кои се содржани во микроколичини, како и маслото за омастување (за одреден тип на храна), се мерат на аналитичка вага и рачно се додаваат во мешалката.

Мешалката за мешање и хомогинизирање е шаржна мешалка, во хоризонтална изведба и има капацитет од 1.000kg во едно полнење.

Времето на мешање (една шаржа) зависи од составот на внесените состојки, но во просек изнесува 20 минути.

По завршеното мешање, готовата храна се испушта во собирен сад, од каде со помош на полжавест транспортер се префрла во силосот за готова храна.

Со тоа е завршена фазата на мешање на една шаржа и мешалката е спремна да прифати нови количини на состојки, за следната шаржа.

Од силосот за готов производ, храната се внесува во машината за пакување, каде се врши мерење на автоматска вага, според големината на пакувањето, а потоа се пакува во книжни вреќи.

Готовата храна, спакувана во книжни вреќи се носи во магацинот за готов производ, каде се складира според видот, односно намената, до нејзината дистрибуција.

Постои можност, храната да се дистрибуира во рефузна состојба, во кој случај храната од силосот за готова храна, директно се утовара во специјано возило (сило-камион).

III. УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА

Треба да се наведат детали за структурата на управувањето со инсталацијата. Приложете организациони шеми, како и сите важечки изјави на политики за управувањето со животната средина, вклучувајќи ја тековната оценка за состојбата со животната средина .

Наведете дали постои сертифициран Систем за управување со животната средина за инсталацијата.

Доколку постои сертифициран Систем за управување со животната средина за инсталацијата, наведете за кој стандард станува збор и вклучете копија од сертификатот за акредитација.

Овие информации треба да го сочинуваат Прилог III.

Кај Операторот, ФАРМА АГРИПРО од Валандово не е воспоставен систем за управување со животната средина, но е воспоставен систем за управување со квалитетот (согласно барањата на ISO 9001) и систем за безбедност на храната (НАССР- види Прилог VI.1.).

Двата системи се сертифицирани (види прилог).

Согласно важечката политика за квалитет, раководството е обврзано и на производство засновано на еколошки стандарди, што се гледа од наведениот цитат:

„Бидејќи ние сме сместени во НАЈЕКОЛОШКАТА ДОЛИНА ВО МАКЕДОНИЈА, па своето производство ФАРМА АГРИПРО го заснова на високи стандарди и критериуми, согласно со сите потреби кои ги налагаат еколошките и другите стандарди, а тоа е третман на производство без употреба на штетни компоненти за човекот и неговата околина”

Управувањето на инсталацијата и нејзините делови (подинсталации) е доверено на вработените во организацијата, а организационата структура и распределба на одговорностите е дадена во приложената матрица на одговорности, согласно ИСО 9000 (Прилог III.1.1. Матрица на одговорности-ФАГ 424-001.07).

Самиот систем за квалитет обезбедува да управувањето на инсталацијата и нејзините делови (подинсталации) го изведуваат компетентни лица, со потребните вештини и знаења.

Постапките на ДДД заштитата ги спроведува стручно лице, оспособено за таа работа, кое поседува уверение издадено од Ветеринарниот Факултет од Белград.

Самата постапка е пропишана со системот за управување со квалитет и се изведува во согласност со пропишаното.

Сите мерни инструменти, кои се користат во организацијата се подложни на калибрирање во одредени временски интервали, како што е тоа пропишано во постапката ФАГ-760-101: Управување на уредите за следење и мерење, од системот за управување со квалитет (Прилог III.1.2. Листа на мерни инструменти

Дел од активностите во Инсталацијата се доверени на надворешни соработници-организации, воглавно анализите (вода) и заштитата на живината (вакцинација).

IV. СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ, ДРУГИ СУПСТАНЦИИ И ЕНЕРГИИ УПОТРЕБЕНИ ИЛИ ПРОИЗВЕДЕНИ ВО ИНСТАЛАЦИЈАТА

IV.1 Да се даде листа на суровини и помошни материјали, супстанции, препарати, горива, и енергија која се произведува или употребува преку активноста.

Листата(-тите) која е дадена треба да биде сосема разбирлива и треба да се вклучат, сите употребени материјали, горивата, меѓупроизводи, лабораториски хемикалии и производ(и).

Посебно внимание треба да се посвети на материјалите и производите кои се составени или содржат опасни супстанции. Списокот мора да ги содржи споменатите материјали и производи со јасна ознака согласно Анекс II од Додатокот на Упатството.

Табели [IV.1.1](#) и [IV.1.2](#) мораат да се пополнат.

Дополнителни информации треба да се дадат во Прилогот IV.

Основните суровини, кои се користат за извршување на планираните активности на Инсталацијата и нејзините делови, воглавно преставуваат материјали кои не содржат опасни супстанции.

Поголем дел од суровините, преставуваат состојки за производство на добиточна храна, кои се користат во целост, без остатоци, поради што не постои штетно влијание на околината.

Посебно, можат да се издвојат средствата за дезинфекција и одржување на хигиената, кои се користат според прифатени постапки, како добри производни и хигиенски практики, а ги извршуваат работници, обучени за таа активност (Операторот има имплементирано HACCP систем за безбедност на храната, што важи за целата Инсталација- Прилог VI.1).

Врз основа на тоа, Операторот има изградено политика кон добавувачите, со што се елиминирани евентуалните непознаници во однос на штетноста на користените суровини и материјали.

Средствата за дезинфекција и одржување на хигиената се добиваат со соодветни сертификати и упатства за нивна употреба.

Во Прилог IV.1.1. Табела бр. 1/1 е дадена Листа на сите суровини и материјали, кои се користат за извршување на активностите на Инсталацијата и нејзините делови.

Во Прилог IV.1.1. Табела бр. 1/2 е дадена Листа на сите производи, кои се произведуваат во производствените погони на Инсталацијата и нејзините делови.

V. РАКУВАЊЕ СО МАТЕРИЈАЛИТЕ

V.1 Ракување со сировини, меѓупроизводи и производи

Во табелите [IV.1.1](#) и [IV.1.2](#) од Секцијата IV треба да се набројат сите материјали.

Овде треба да се истакнат детали за условите на складирање, локација во објектот, системот за сегрегација и транспортните системи во објектот.

Приложете информации кои се однесуваат на интегрираноста, непропусливоста и финалното тестирање на цевките, резервоарите и областите околу постројките.

Дополнителните информации треба да бидат дел од Прилогот V.1

V.2 Опис на управувањето со цврст и течен отпад во инсталацијата.

За секој отпаден материјал, дадете целосни податоци;

- (а) Името;
- (б) Опис и природа на отпадот;
- (в) Извор;
- (г) Каде е складиран и карактеристики на просторот за складирање;
- (д) Количина/волумен во м³ и тони;
- (е) Период или периоди на создавање;
- (ж) Анализи (да се вклучат методи на тестирање и Контрола на Квалитет);
- (з) Кодот според Европскиот каталог на отпад.

Во случај кога одреден отпад се карактеризира како опасен, во информација треба тоа да биде јасно нагласено, согласно дефиницијата за опасен отпад од Законот за отпад (Службен весник 68-04).

Сумарните табели [V.2.1](#) и [V.2.2](#) треба да се пополнат, за секој отпад соодветно. Потоа, треба да се даде информација за Регистрацискиот број на Лиценцата/дозволата на претприемачот за собирање на отпад или на операторот за одложување/повторна употреба на отпадот, како и датумот на истекување на важечките дозволи.

Дополнителните информации треба да го сочинуваат Прилогот V.2

***V.3 Одложување на отпадот во границите на инсталацијата
(сопствена депонија)***

За отпадите кои се одложуваат во границите на инсталацијата, треба да се поднесат целосни детали за местото на одложување (вклучувајќи меѓу другото процедури за селекција за локацијата, мапи на локацијата со јасна назначеност на заштитените водни зони, геологија, хидрогеологија, план за работа, составот на отпадот, управување со гасови и исцедокот и грижа по затворање на локацијата).

Дополнителните информации да се вклучат во Прилогот V.3.

V.1 Ракување со сировини, меѓупроизводи и производи

Во рамките на Инсталацијата, сировините се складираат во соодветни магацини (силоси и подни магацини), при што средствата за ДДД заштита се складираат на посебно место, означено и заштитено.

Добиточната храна, приизведена во Погонот за производство на добиточна храна, лоциран во Горна фарма, за потребите на фармите на АГРИПРО, се транспортира во рефузна состојба до приемните силоси за добиточна храна, лоцирани во непосредна близина на објектите за одгледување на живина, и тоа:

- до силосите кај објектите за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма, преку систем на транспортери (полжавести транспортери), директно од Погонот за производство на добиточна храна,
- до силосите кај објектите за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма и Фармата за производство на јарки во с. Јосифово, со специјално возило (сопственост на Операторот).

Сите системи за транспорт на добиточната храна, како и силосите за прием на добиточна храна, редовно се чистат и дезинфицираат, со соодветни средства за заштита, а дезинфекција се врши и околу приемните силоси кај објектите за одгледување на живината.

Сите произведени јајца се транспортираат до Собирниот центар, лоциран на Долна фарма, каде се врши сортирање по класи и означување на јајцата со соодветен код, и тоа:

- од објектите за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма, директно преку транспортен систем за јајца (затворен канал, заштитен од надворешни влијанија) и

- од објектите за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма, со транспортно возило (сопственост на Операторот).

Транспортниот систем за јајца, како и возилото за транспорт на јајца подлежат на секојдневна постапка за чистење и дезинфекција.

Системите за транспорт на добиточна храна, дотур на вода, како и транспортот на јајца, инсталирани внатре во објектите за одгледување на живината, се чистат и дезинфицираат во фазата на празнење на објектите, пред вселување на ново јато (според усвоената технологија на одгледување на живината, вселувањето и празнењето на објектите се врши според принципот “сите внатре-сите надвор”).

Условите за чување на суровините, репроматеријалите и готовите производи се определени според нивниот вид и постоечките прописи за безбедно чување.

Јајцата се чуваат во магацин за привремено складирање на температура од 2 до 18°C, додека меланжот од јајца, на температура од -16°C во комора за смрзнување (комората зафаќа волумен од 40,0м³).

Вообичаените залихи на суровини и репроматеријали дадени се во Табела IV.1.1. Листа на суровини и репроматеријали, Табела бр. 1/1

V.2 Опис на управувањето со цврст и течен отпад во инсталацијата.

Како отпад од Инсталацијата и нејзуните делови се јавува:

- ѓубриво од живината,
- умрени птици,
- луспи од јајца,
- отпадна хартија,
- пластична фолија,
- отпадна вода од перење на објектите

Управувањето со отпадот е дадено во Прилог V.2.2. Табела-Отпад.

V.3 Одложување на отпадот во границите на инсталацијата (сопствена депонија)

Во рамките на Инсталацијата и нејзините делови (Долна фарма, Горна фарма и фарма во с. Јосифово) изградени се соодветни објекти тн. кафилерии, каде се вршел одреден третман на угинатите птици, но веќе подолг период не се во употреба.

Решавањето на умрената живина, како отпад кој се одлага во границите на Инсталацијата се одвива со закопување на умрените птици во земјани јами (види мапа на диспозиција на објекти на фармите), според утврдена

постапка (постапката е детално опишана во Поглавје II. Точка 4.2.1.1. Технолошка постапка за одгледување на живината).

Ракувањето со материјалите е во согласност со одредбите на Законот за управување со отпадот (Сл. Весник на РМ бр. 68/2004 и исправка бр. 71/2004), а отпадот е класифициран според Листата на видови на отпади (Сл. Весник на РМ бр. 100/2005)

VI. ЕМИСИИ

VI.1 Емисии во атмосферата

VI.1.1. Детали за емисија од точкасти извори во атмосферата

Сите емисии од точкасти извори во атмосферата треба детално да бидат објаснети. За емисии од парни котли со топлотен влез над 5 MW и други котли над 250 kW треба да се пополни Табела [VI.1.1](#). За сите главни извори на емисија треба да се пополнат Табелите [VI.1.2](#) и [VI.1.3](#), а табелата [VI.1.4](#) да се пополни за помали извори на емисија.

Потребно е да се вклучи список на сите извори на емисии, заедно со мапи, цртежи, и придружна документација како Прилог VI. Информации за висината на емисиите, висина на покривите, и др. , исто така треба да се вклучат, како и описи и шеми на сите системи за намалување на емисиите.

Барателот треба да го наведе секој извор на емисија од каде се емитираат супстанциите наведени во Анекс III од Додатокот на Упатството.

За емисии надвор од Белешките за НДТ, потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

Природата на дејноста која се врши во објектите на Инсталацијаат и нејзините делови, укажува на компонентите кои се емитираат во воздухот како производ на процесите кои се одвиваат во нив.

Во ненасочената емисија на компоненти во воздухот доминираат материи кои се продукт од распаѓање на органските материи и физиолошките процеси на живината.

Тие се карактеризираат со непријатна миризба, но нема таква концентрација на штетни материи кои би ја надминале максимално дозволената концентрација и штетно би влијале врз животната средина и природата.

Објектите на Инсталацијаат и нејзините делови се лоцирани во кругот на обработливо земјоделско земјиште, на доволна оддалеченост од стамбените објекти, што е во согласност со Правилникот за класификација на објектите што со испуштање на штетни материи можат да го загадат воздухот во населените места и формирање на зони на санитарна заштита (Сл. весник на Р. Македонија бр. 18/ 99).

Живинарските фарми спрема капацитетот спаѓаат во објектите од трета класа каде е потребно растојанието до населено место да е од 601 до 1000 метри а во случајот таа дистанца е поголема од 1000 метри со што е исполнет условот согласно со споменатиот Правилник.

Во ненасочената емисија на компоненти во воздухот доминираат материи кои се продукт од производството на сточна храна.

Тие немаат непријатна миризма, а нема таква концентрација на штетни материи кои би ја надминале максимално дозволената концентрација и штетно би влијале врз животната средина и природата.

Погонот за добиточна храна е лоциран во кругот на Горна фарма, која е изградена на обработливо земјоделско земјиште на доволна оддалеченост од стамбените објекти, што е во согласност со Правилникот за класификација на објектите што со испуштање на штетни материи можат да го загадат воздухот во населените места и формирање на зони на санитарна заштита (Сл. весник на Р. Македонија бр. 18/99).

Објектите за производство на добиточна храна спрема капацитетот спаѓаат во објектите од трета класа каде е потребно растојанието до населено место да е од 601 до 1000 метри а во случајот таа дистанца е поголема од 1000 метри со што е исполнет условот согласно со споменатиот Правилник.

Погонот за производство на добиточна храна не врши загадување на воздухот со штетни материи и согласно со постоечките важечки нормативи не е потребна посебна заштита.

Инсталацијата и нејзините делови не вршат загадување на воздухот со штетни материи и согласно со постоечките важечки нормативи не е потребна посебна заштита.

VI.1.1.1 Фугитивни и потенцијални емисии

Во Табела [VI.1.5](#). да се даде листа на детали за фугитивните и потенцијални емисии.

Согласно активностите наведени во Правилникот за максимално дозволени констракции и количество и за други штетни материи што може да се испуштаат во воздухот од одделни извори на загадување

(Службен весник 3/90) во врска со ограничувањето на емисиите на испарливи органски соединенија при употреба на органски раствори во поединечни активности и инсталации:

- наведете дали емисиите се во границите дадени во гореспоменатиот Правилник, и доколку не се, како тие ќе се постигнат.

Целосни детали и сите дополнителни информации треба да го сочинуваат Прилогот VI.1.2

VI.2 Емисии во површинските води

За емисии во површинските води треба да се пополнат табелите [VI.2.1](#) и [VI.2.2](#).

Листа на сите емисиони точки, заедно со мапите, цртежите и придружната документација треба да се вклучи во Прилог VI.2.

Барателот треба да наведе за секој извор на емисија посебно дали се емитуваат супстанции наведени во Анекс IV од Додатокот на Упатството.

Потребно е да се дадат детали за сите супстанции присутни во сите емисии, согласно Табелите III до VIII од Уредбата за класификација водите (Службен Весник 18-99). Мора да бидат вклучени сите истекувања на површински води и сите поројни води од дождови кои се испуштаат во површинските води. За сите точки на истекување треба да биде дадена географска положба по националниот координативен систем (10 цифри, 5 И, 5 С). Треба да се наведе идентитетот и типот на реципиентот (река, канал, езеро и др.)

За емисии надвор од Белешките за НДТ, потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во достигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

Отпадната вода, која се создава за време на чистење и перење на објектите на Долна фарма, се одведува преку подземен цевковод (цевки од салонит со Ф600мм) во природен реципиент, земјен канал без вода (суво корито од некогашна река), кој поминува покрај оградата на фармата и се влива во земјата, така да нема можност да дојде до некој природен водотек (види Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти-Долна фарма).

Отпадната вода, која се создава за време на чистење и перење на објектите на Горна фарма, се одведува на ист начин како и кај Долна фарма (цевки од салонит Ф600мм) и се испушта во истиот земјан канал, кој поминува покрај оградата на фармаат (види Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти-Горна фарма).

Отпадната вода, која се создава за време на чистење и перење на објектите на фармата во с. Јосифово, се одведува преку подземен цевковод (цевки од салонит со Ф600мм) во септичка јама, изградена во кругот на фармата (види Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти-Фарма Јосифово).

VI.3 Емисии во канализација

Потребно е да се комплетираат табелите [VI.3.1](#) и [VI.3.2](#).

Сумарна листа на изворите на емисии, заедно со мапите, цртежите и дополнителната документација треба да се вклучи во Прилог VI.3. Потребно е да се дадат детали за сите супстанции присутни во било кои емисии, согласно Табелите III до VIII од Уредбата за класификација водите (Сл. весник 18-99). Исто така во Прилогот VI.3. треба да се вклучат сите релевантни информации за канализацијата приемник, вклучувајќи и системи за намалување/третирање на отпадни води кои не се досега опишани.

За емисии надвор од Белешките за НДТ, потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третирање на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан. Дадете детали за сите емисии кои може да имаат влијание на интегритетот на канализацијата и на безбедноста во управувањето и одржувањето на канализацијата.

Инсталацијата нема систем на канализација, а отпадните води од чистење и перење на објектите, се одведува во земјан канал (Долна фарма и Горна фарма) и во септичка јама (Фарма Јосифово).

Одведувањето на санитарната вода, кај сите делови на Инсталацијата се врши во септички јами.

VI.4 Емисии во почвата

За емисии во почва да се пополнат Табелите [VI.4.1](#) и [VI.4.2](#).

Опишете ги постапките за спречување или намалување на влезот на загадувачки материи во подземните води, како и постапките за

спречување на нарашување на состојбата на било кои подземни водни тела.

Барателот треба да обезбеди детали за видот на супстанцијата (земјоделски и неземјоделски отпад) кој треба да се расфрла на почвата (отпадна мил, пепел, отпадни течности, кал и др.) како и предложените количества за апликација, периоди на испуштање и начинот на испуштање (испустна цевка, резервоар).

За емисии надвор од Белешките за НДТ, потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски респоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во достигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан. Секој неуспех во достигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

На инсталацијата и нејзините делови нема емисии во почвата.

VI.5 Емисии на бучава

Дадете детали за изворот, локацијата, природата, степенот и периодот или периодите на емисиите на бучава кои се направени или ќе се направат.

Табела [VI.5.1](#) треба да се комплетира, како што е предвидено за секој извор.

Придружната документација треба да го сочинува Прилогот VI. 5

За емисии надвор од опсегот предвиден со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник 64 од 1993 год.), потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски респоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ.

Согласно со одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. весник на Р. Македонија бр. 64/93), локациите на Инсталацијата и нејзините делови е во подрачје на 6 група каде е дозволено ниво на бучава од 70 до 90dB.

Према природата на дејноста нивото на штетна бучава што се емитира од објектите на живинарските фарми е далеку од максималното дозволено ниво и нема потреба од спроведување на посебни мерки за спречување на штетната бучава.

Согласно со одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. весник на Р. Македонијав бр. 64/93) Погонот за добиточна храна, лоциран во кругот на Горна фарма е во подрачје на 6 група каде е дозволено ниво на бучава од 70 до 90dB.

Према природата на дејноста нивото на штетна бучава што се емитира од објектот е далеку од максималното дозволено ниво и нема потреба од спроведување на посебни мерки за спречување на штетната бучава.

VI.6 Вибрации

Податоци (и опис на вибрациите) треба да се предвидат или да се однесуваат на изминатата година.

Идентификувај ги изворите на вибрации кои влијаат на животната средина надвор од границите на постројката и забележи ги резултатите на мерењата или пресметките кои се изведувале. Во извори на вибрации може да се вклучат и бучавата од транспортот што се одвива во инсталацијата. За новите инсталации или за измените во инсталациите се вклучуваат сите извори на вибрации и било кои вибрации кои настануваат за време на градбата. Сите извори треба да се опишат во графички анекси.

Дополнителната документација треба да го сочинува Прилогот VI. 6

Према природата на дејноста, активностите во Инсталацијата не создаваат штетни вибрации.

Како исклучок, може да се наведе работата на млинот со чекани, при уситнувањето на зрнестите суровини (пченка, јачмен и сл.), меѓутоа поради неговата големина и местоположба во Погонот за производство на добиточна храна нема вибрации, кои битно би влијаеле на околината.

VI.7 Извори на нејонизирачко зрачење

Идентификувај ги изворите на нејонизирачко зрачење (светлина, топлина и др.) кои влијаат на животната средина надвор од хигиенската зона на постројката и забележи ги резултатите на мерењата или пресметките кои се извршени.

Во околината на Инсталацијата и нејзините делови, како и на нивната локација нема извори на нејонизирачко зрачење.

Во Прилог VI.1. се дадени Еколошко-технолошки Елаборати со програма за заштита и унапредување на животната средина и природата за деловите на Инсталацијата

VII. СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА АКТИВНОСТА

VII.1 Опишете ги условите на теренот на инсталацијата

Обезбеди податоци за состојбата на животната средина (воздухот, површинската и подземна вода, почвата, бучавата) кои се однесуваат на изградбата и започнувањето на инсталацијата со работа.

Обезбеди оценка на влијание на било кои емисии во животната средина, вклучувајќи ги и медиумите во кои не се направени емисиите.

Опиши, каде е соодветно, мерки за минимизирање на загадувањето на големи далечини или на територијата на други држави.

VII.2 Оценка на емисиите во атмосферата

Опиши ги постоечките услови во поглед на квалитетот на воздухот со посебна напомена на стандардите за квалитет на амбиенталниот воздух.

Да се наведе дали емисиите од главните загадувачки супстанции од Правилникот за максимално дозволени констракции и количество и за други штетни материи што може да се испуштаат во воздухот од одделни извори на загадување (Сл.весник 3/90) во атмосферата можат да наштетат на животната средина. Ако е детектиран мирис надвор од границите на инсталацијата да се обезбеди оценка на мирисот во однос на фреквенцијата и локацијата на појавување.

Дадете детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидени емисии во животната средина, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Во Прилогот VII.2 треба да се дадат модели за дисперзија на емисиите во атмосферата од различните процеси во инсталацијата.

VII.3 Оценка на влијанието врз површинскиот реципиент

Опиши ги постоечките услови во поглед на квалитет на водата со посебно внимание на стандардите за квалитет на животна средина (Уредба за класификација на водите, Сл. Весник бр.18 од 1999 година). Треба да се пополни Табелата [VII.3.1](#).

Наведете дали емисиите на главните загадувачки супстанции (како што се дефинирани во Анекс IV од Додатокот на Упатството) во водата можат да наштетат на животната средина.

Дадете детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидени емисии во животната средина, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Деталите од оценката и било кои други релевантни информации за реципиентот треба да се поднесат во Прилог VII.3.

VII.4 Оценка на влијанието на испуштањата во канализација

Дадете детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидени емисии во животната средина, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Деталите од оценката и било кои други дополнителни информации треба да се поднесат во Прилог VII.4.

VII.5 Оценка на влијанието на емисиите врз почвата и подземните води

Опиши го постоечкиот квалитет на подземните води, согласно Уредбата за класификација на водите (Сл. Весник 18-99). Табелите [VII.5.1](#) треба да се пополнат.

Дадете детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидени емисии во почвата (пропусливи слоеви, почви, полупочви и карпести средини), вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Ова вклучува расфрлање по површината, инјектирање во земјата и др.

Деталите за оценката вклучувајќи хидрогеолошки извештај (да се вклучат метеоролошки податоци и податоци за квалитетот на водата, класификација на водопрпусливиот слој, осетливост, идентификација и зонирањето на изворите и ресурсите), како и педолошки извештај треба да се поднесат во Прилогот VII.5. Кога емисиите се насочени директно на или во почвите треба да се направат испитувања на почвите. Треба да се идентификуваат сите осетливи водни тела (како резултат на површински емисии).

VII.5.1 Расфрлање на земјоделски и неземјоделски отпад

Табелите [VII.5.2](#) и [VII.5.3](#) треба да се комплетираат онаму каде што е соодветно. Повеќе информации се достапни во Упатството за ова барање.

Доколку отпадот се расфрлува на земјиште во туѓа сопственост, да се приложи соодветен договор со сопственикот.

VII.6 Загадување на почвата/подземната вода

Треба да бидат дадени детали за познато минато или сегашно загадување на почвата и/или подземната вода, на или под теренот.

Сите детали вклучувајќи релевантни истражувачки студии, оценки, или извештаи, резултати од мониторинг, лоцирање и проектирање на инсталации за мониторинг, планови, цртежи, документација, вклучувајќи инженеринг за спречување на загадувања, ремедијација и било кои други дополнителни информации треба да се вклучат во Прилогот VII.6.

VII.7 Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или неговото одлагање

Опиши ги постапките за спречување на создавање отпад и искористување на истиот.

Дадете детали и оценка на влијанието врз животната средина на постоечкото или предложеното искористување на отпадот во рамките на локацијата и/или неговото одлагање, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Овие информации треба да се дел од Прилогот VII.7.

VII.8 Влијание на бучавата

Дадете детали и оценка на влијанијата на сите постоечки или предвидени емисии врз животната средина, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Мерења од амбиенталната бучава

Пополнете ја Табела [VII.8.1](#) во врска со информациите побарани подолу:

1. Наведете ги максималните нивоа на бучава што може да се појават на карактеристични точки на границите на инсталацијата. (наведете го интервалот и траењето на мерењето)
2. Наведете ги максималните нивоа на бучава што може да се појават на посебни осетливи локации надвор од границите на инсталацијата.

3. Наведете детали за постоечкото ниво на бучава во отсуство на бучавата од инсталацијата.

Во случај кога се надмината граничните вредности дадени со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетена бучава (Сл. Весник 64 од 1993 год.), во Прилогот VII.8 треба да се приложат модели на предвидување, мапи, дијаграми и придружни документи, вклучувајќи детали за намалување и предложените мерки за контрола на бучавата.

VII.1 ВОВЕД

Целта на ова поглавје е опишување на еколошките аспекти кои произлегуваат од постоечките активности во инсталацијата со цел употреба на почисти технологии, минимизирање на отпадот и замена на суровините.

VII.2 ЛОКАЦИЈА

Инсталацијата преставува систем од три фарми, распоредени на две локации, и тоа:

Локација во Валандово:

- Фарма за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма,
- Фарма за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма

Локација во с. Јосифово:

- Фарма за производство на јарки

Во функција на фармите, како заеднички субјекти, делуваат:

- Собирен центар за јајца, лоциран во кругот на Долна фарма,
- Погон за производство на тестенини, лоциран во кругот на Долна фарма и
- Погон за производство на добиточна храна, лоциран во кругот на Горна фарма

Претежна дејност на Инсталацијата е Одгледување на живина (01.2/01.24). и тоа:

- Одгледување на подмладок (еднодневна пиле) за производство на јарки (16-ест неделно пиле) и
- Одгледување на кокошки несилки за производство на конзумни јајца.

Споредна дејност на Инсталацијата е:

- Производство на готова храна за животни што се одгледуваат на фарма (15.7/15.71) и
- Производство на макарони, кори, кадаиф, јуфки и слични тестенини.(15.8/15.85)

VII.3 ЕМИСИИ НА ШТЕТНИ КОМПОНЕНТИ И ОТПАД

Сите суровини употребени во процесот се претходно се проверени и не предизвикуваат штетно влијание врз животната средина а при нивниот избор се води сметка да имаат што помала содржина на контаминанти така што би генерирале незначителни емисии во животната средина (Политика на добавувачи според НАССР систем за безбедност на храна).

Самата природа на процесот на одгледувањето на живина заради производство на конзумни јајца користи суровини кои се био разградливи и на база на природни суровини така што не постои опасност од штетно влијание врз животната средина.

VII.3.1 Оценка на емисии во атмосферата

Природата на дејноста која се врши во објектите на ФАРМА АГРИПРО од Валандово укажува на компонентите кои се емитираат во воздухот како производ на процесите кои се одвиваат во објектите.

Во фугитивната емисија на компоненти во воздухот доминираат материи кои се продукт од распаѓање на органските материи и физиолошките процеси на живината.

Истите се карактеризираат со непријатна миризма, но нема таква концентрација на штетни материи кои би ја надминале максимално дозволената концентрација и штетно би влијале врз животната средина и природата.

Живинарската фарма е лоцирана во кругот на обработливо земјоделско земјиште на доволна оддалеченост од стамбените објекти, што е во согласност со „ **Правилникот за класификација на објектите што со испуштање на штетни материи можат да го загадат воздухот во населените места и формирање на зони на санитарна заштита**” („Сл. весник на Р. Македонија” бр. 18/ 99)

Живинарските фарми спрема капацитетот спаѓаат во објектите од трета класа каде е потребно растојанието до населено место да е од 601 до 1000 метри а во случајот таа дистанца е поголема од 1000 метри со што е исполнет условот согласно со споменатиот Правилник.

Живинарската фарма не врши загадување на воздухот со штетни материи и согласно со постоечките важечки нормативи не е потребна посебна заштита.

Појавата на азотни оксиди (N_2O). Метан (CH_4) се вообичаени за чување на ѓубриво во затворен простор , додека нивоата на емисии од кафезното одгледување на живина е многу мало при често отстранување на ѓубривото. Сулфур водородот (H_2S) е присатен во многу мали концентрации околу 1 ppm.

Нивоата на прашината генерално земено се пониски при кафезното одгледување на кокошки. Може да се смета дека прашината е носител на гасовитите продукти како што се CH_4 и NO_2 така што при кафезното чување на кокошки се значително пониски за разлика од чување на отворено.

Резултати од постоечки истражувања при одгледување на живината се прикажани во табелата.

Вид на живина	NH_3	CH_4	N_2O	Прашина	
				Вдишена	Издишена
Несилки	0,010-0,386	0,021-0,043	0,014-0,021	0,03	0,09
Бројлери	0,005-0,315	0,004-0,006	0,009-0,024	0,119-0,182	0,014-0,018
1) приближни вредности од резултатите во (129, Silsoe Research Institute, 1997)					

Табела бр.1 : Индикативни вредности на нивоа при одгледување на живина (кг/број/годишно) (26, LNV, 1994), (127, Italy, 2001), Netherlands, 2000) (129, Silsoe Research Institute, 1997) (179, Netherlands, 2001)

Потенцијален извор на емисии во атмосферата може да се смета и отвореното одложување на ѓубривото. Одложувањето на цврсто ѓубриво предизвикува емисии на амоњак, метан и други компоненти кои предизвикуваат миризба.

Исцедокот од цврстото ѓубриво исто така може да се смета за емисија. Емисиите од одложувањето на ѓубриво зависи од повеќе фактори:

- Хемиски состав
- Физички својства (%цврсти материји, рН, температура)
- Површина на емисија
- Климатски услови
- Покривање на ѓубривото

Најважни од факторите се % на сува материја како и содржината на N во истата која зависи од начинот на исхрана.

Од досегашните истражувања приложени се фактори на емисии од одложување на ѓубриво од одгледување на живина.

Вид	Техника на одложување на ѓубривото	Фактор Кг/број/годишно
		NH_3
Живина	Одложување на отворено	0,008

Табела бр.2: Емисии на амоњак, од одложување на ѓубриво (127, Italy, 2001)

VII.3.2 Оценка на влијанието на емисиите врз реципиентот-површински води

Самиот процес на изгубрување како и природата на гúбривото преставува сув процес.

Од самата локација не постојат емисии во површински води при нормална работа на инсталацијата со исклучок на водата од перењето на живеалиштата (објектите) и уредите во објектите пред вселувањето на ново јато што се прави по завршетокот на циклусот од 12 - 14 месеци.

Таквата вода истекува заедно со атмосферската вода во канал за одводнување. Во услови на врнежливо време и обилни атмосферски врнежи од платото за привремено складирање на гúбривото постојат емисии во површинските води кои се слеваат во канал за одводнување.

Неговата намена е за зафаќање на атмосферските води во случај на поплави и е сув во текот на целата година. Во случај на истекување на водите кои се слеваат од платото за гúбриво во каналот тие води воопшто не стигнуваат до површинскиот реципиент заради релативно малата количина на вода и оддалеченоста од површинскиот реципиент.

Заради тие причини сметаме дека не постои опасност од контаминација на површинскиот реципиент.

За местото кое е дефинирано како емисиона точка во површински води (SW 1) е предложен мониторинг режим за потребите на барањето за еколошка дозвола (Поглавје IX)

Во Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти на Долна фарма и Горна фарма е дадена локацијата на која е обележана емисионата точка SW 1 и SW 2 заедно со каналот и површинскиот реципиент.

VII.3.3 Оценка на влијанието на емисиите врз почвата/подземните води

Од самата локација не се очекуваат емисии во почвата со исклучок на изгубрувањето кое е опфатено подолу. Од емисиите кои потекнуваат од фармерските активности во почвата и подземната вода најважни се N и P.

Процеси кои ја помагаат дистрибуцијата на N и P се:

- За N-истекување, денитрификација (NO₂, NO, N₂)
- За P- истекување и поројни води
- Исто така акумулација на N и на P постои во почвата

Поради природата на работните активности има потенцијална опасност за загадување на подземните води од изгубрувањето и загадувањето на

подземните води со депонирање на ѓубривото, но истите се следат со континуирани анализи.

Водата од Горна фарма која се користи за снабдување со вода за пиење, се црпи од бунар кој е со длабочина од 120 м (GW 2), бунарот во Долната фарма е со длабочина од 25 м (GW 1) и се прописно заштитени од површинско загадување (Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти на Долна фарма и Горна фарма)

Според анализите на Заводот за здравствена заштита - Струмица кои што периодично вршат испитување согласно Правилникот за квалитет на води е погодна за човечка консумација и консумација на животни (види Прилог II.1.6. Анализи на вода).

Исто така како задоволувачки момент е што ѓубривото по изѓубрувањето се носи на земјоделските површини и не се депонира, а со тоа и не се компостира како посебна депонија со што се намалува можноста за штетно влијание врз подземните води.

Иако анализите на квалитетот на подземните води кои воедно се користат за снабдување со вода покажуваат дека не постои никаква контаминација, заради избегнување на можноста за поголемо загадување на подземните води, потребно е сепак контролирано следење на нивниот состав и со тоа соодветно превземање на мерки за анулирање на негативните дејства.

Самите бунари (Долна фарма (GW 1) и Горна фарма (GW 2) се предложени како места за земање на примероци за мониторинг на емисиите во подземните води од инсталацијата.

Во Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти на Долна фарма и Горна фарма, е дадена локацијата на платото за одложување на ѓубривото и положбата на бунарите за снабдување со вода.

VII.3.4 Расфрлање на земјоделски/неземјоделски отпад

Расфрлањето на ѓубривото на сопствените површини со површина од 75 ха распоредено на повеќе парцели и локации (види Прилог I.1.1. Договори за долгорочен закуп Прилог I.1.2. Имотни листови со Катастарски планови), и на површини од локалните фармери, се изведува за потребите на засеаните култури кои се одгледуваат.

Самото посочување, кои површини треба да се користат за расфрлање на земјоделски отпад и ѓубрењето на површините не може да се смета како расфрлање на земјоделски отпад бидејќи секоја употреба на ѓубривото на површините според планот за ѓубрење се со цел на зголемување на приносот на засеаните култури.

Расфрлањето на ѓубривото се изведува само на површини кои се земени под долгорочен закуп од страна на Операторот ФАРМА АГРИПРО (види Прилог I.1.3. Листа на земјиште , Табела бр. 1/2).

Ѓубривото, исто така се испорачува и на локалните фармери по нивно барање за ѓубрење на земјоделските површини.

Операторот ФАРМА АГРИПРО смета дека испорачувањето на ѓубривото на приватните фармери по нивно барање не е забрането.

Земјиштето на кое фармерите го расфрлаат ова ѓубривото е култивирано земјиште на кое се одгледуваат житарици, зеленчук како и површини под трева.

Операторот ФАРМА АГРИПРО како и приватните фармери од време на време заради зголемувањето на приносите од засеаните култури можат да соработуваат во определувањето на агротехничката потреба на фосфорно и азотно ѓубриво и како замена да користат ѓубриво кое се создава во фармата.

Во досегашната пракса не се забележани негативни последици од користењето на ѓубривото и сметаме дека неговото искористување според однапред предвиден план на сопствените површини може само да ги зголеми приносите што е во насока на негово елиминирање.

Што се однесува за приватните фармери Операторот ФАРМА АГРИПРО, смета дека тие се одговорни за расфрлањето на ѓубривото на нивните површини и смета дека тоа се искористува во согласност со Добрата Фармерска Практика.

Ѓубривото од самата локација, локалните фармери го користат наместо сопственото ѓубриво или наместо вештачко ѓубриво, кое во друг случај треба да се произведе преку хемиски процес.

Употребата на ѓубривото според Добрата Фармерска Практика нема негативно влијание врз параметрите на животната средина особено на површинските и подземните води.

Кога се применуваат тие практики самата миризба од самите површини на кои се расфрла ѓубривото е слична на било која обработлива површина која се обработува во руралните области.

Критериумите кои се применуваат при расфрлањето на ѓубривото се следните:

- Земјиште на кое нагибот е поголем од 1:5 не се користи за расфрлање.
- Калливо и влажно земјиште не се користи за расфрлање
- Земјиште кое е поблиску од 100 м до најблиската куќа не се користи за расфрлање

- Земјиште кое е поблиску од 200 м до училиште, болница, црква или јавна установа не се користи за расфрлање
- Земјиште кое е поблиску од 10 м од воден тек или канал
- Земјиште кое е поблиску од 20 м од речен тек, езерски брег не се користи за расфрлање
- Земјиште кое е поблиску од 50 м од бунар не се користи за расфрлање
- Карпесто земјиште не се користи за расфрлање
- Земјиште кое е поблиску од 10 м од јавен пат не се користи за расфрлање
- Земјиште кое е поблиску од 10 м од археолошко или историско значење не се користи за расфрлање
- Земјиште на кое постоечката содржина на фосфор е поголема од 10 мг/кг не се користи за расфрлање
- Земјиште кое во последните 12 месеци било одводнувано преку цевки и канали не се користи за расфрлање
- Земјиште кое е пропусливо, песокливо не се користи за расфрлање

Во прилог е доставен план за расфрлање на ѓубривото на сопствените површини како и листа на корисници на ѓубриво од живина заедно со мапи на површините на кои тоа се расфрла.

VII.3.5 Оценка на влијанието на искористувањето и/или депонирањето на отпадот на самата локација

На самата локација не се врши искористување на сопствениот отпад.

Како отпадок кој се јавува во објектот е ѓубривото кој се полага на посебно плато во близина на халите а потоа се растура по околните земјоделски земјишта со што се врши ѓубрење на околните површини.

При суво време отпадот/ѓубривото е во цврста состојба и не постои можност за емисии во површински или отпадни води.

Заради превенција на емисиите во површински и подземни води од самото плато при атмосферски врнежи предвидено е изградба на соодветна депонија/плато со зафаќање на атмосферските води што ќе биде опфатено во оперативниот план.

Во согласност со нормативите за исхрана на кокошките / пилињата (дневна пропишана количина на храна по кокошка/пиле), се добиваат и показатели за количината на ѓубриво.

Тоа значи, ако потрошувачката на храна по кокошка изнесува во просек 120г/дневно, а на пиле 65г/дневно, вкупната потрошена количина на храна на ден изнесува 17.220кг (Горна фарма: 10.560кг, Долна фарма: 4.320кг и Фарма Сосифово: 2.340кг).

Од друга страна, општо прифатените норми кај живинарските фарми за односот на храна и ѓубриво изнесуваат 1,0т храна : 0,85т ѓубриво, или

потрешените 17.220кг храна на ден продуцираат 14.637кг ѓубриво на ден, односно околу 5.300т ѓубриво/годишно (14.637кг x 365 дена = 5.342.505кг).

Приближни карактеристики на ѓубривото создадено преку одгледување на несилки и бројлери се дадени во табелата.

Вид на живина	Приближна телесна тежина (кг)	Екскрет (L/неделно)	% сува материја од екскрет	Азот (кг/место/годишно)	Фосфор (кг/место/годишно)
Несилки	2,0	1,1	25	0,84	0,2
Бројлери	2,0	0,2	60	0,34	0.08

Табела бр.3: Приближни карактеристики на екскрет од живина (Batneec guidance note for the poultry production sector)

Умрената живина се закопува на самата локација во специјална јама која е обележана на мапата на локацијата.

Пластичната фолија која ги обмотува влошките за готов производ и истите се предаваат на фирми каде што служат како секундарна суровина или заедно со другиот отпад се носат на специјална депонија која е одредена од страна на Општинските надлежни органи.

Во прилог се дадени мапа (Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти на Долна фарма и Горна фарма), со означени места (локација) на платото за одложување на ѓубривото како и локација на јамата за закопување на умрена живина.

VIII. ОПИС НА ТЕХНОЛОГИИТЕ И ДРУГИТЕ ТЕХНИКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ, ИЛИ ДОКОЛКУ ТОА НЕ Е МОЖНО, НАМАЛУВАЊЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ЗАГАДУВАЧКИТЕ МАТЕРИИ

Опиши ја предложената технологија и другите техники за спречување или, каде тоа не е можно, намалување на емисиите од инсталацијата.

VIII.1 Мерки за спречување на загадувањето вклучени во процесот

Треба да бидат вклучени детали за системите за третман/намалување (емисии во воздух и вода), заедно со шеми доколку е можно.

За секоја идентификувана емисиона точка пополнете Табела [VIII.1.1](#) и вклучете детални описи и шеми на сите системи за намалување.

Прилогот VIII.1 треба да ги содржи сите други придружни информации.

VIII.2 Мерки за третман и контрола на загадувањето на крајот од процесот

Треба да бидат вклучени детали за системите за третман/намалување (емисии во воздух и вода), заедно со шеми доколку е можно.

Прилогот VIII.2 треба да ги содржи сите други придружни информации.

ФАРМА АГРИПРО го има имплементирано Стандардот за квалитет (ISO 9000) и Системот за безбедност на храна (НАССР), кои се сертификирани од акредитираната компанија (INCEBO), според кои во Инсталацијата се применуваат пропишани постапки за третман и контрола на загадувањето, искажани преку Прирачникот за Добра производна пракса (види Прилог VIII.1.1.).

Сертификатите за Стандардот за квалитет (ISO 9000) и Системот за безбедност на храна (НАССР) се дадени во Прилог VI.1.3. и Прилог VI.1.4.

IX МЕСТА НА МОНИТОРИНГ И ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ

Идентификувајте ги места на мониторинг и земање на примероци и опишете ги предлозите за мониторинг на емисиите.

Пополнете ја табелата [IX.1.1](#) (онаму каде што е потребно) за емисиите во воздух, емисии во површински води, емисии во канализација, емисии во почва и за емисии на отпад. За мониторинг на квалитетот на животната средина, да се пополни табелата [IX.1.2](#) за секој медиум на животната средина и мерно место поединечно.

Потребно е да се вклучат детали за локациите и методите на мониторингот и земање примероци .

Прилогот IX треба да ги содржи сите други придружни информации.

Местатата за мониторинг и земање на примероци се определени за следното:

- Емисии во воздухот
- Емисии од дождовни/атмосферски води
- Емисии од одложување на органски отпад/ѓубриво
- Емисии во површински води возводно и низводно од локацијата
- Емисии во подземни води од локацијата
- Емисии во почвата
- Емисии на миризба

Од процесите на самата локација не постојат извори на емисии во воздухот.

За загревањето на фармата не се користат парни котли додека од процесот на производство на сточна храна нема или емисиите во воздухот се занемарливи.

Самиот погон има вентилациони отвори но заради постапката на производство која не создава емисии не може да се смета за извор на емисија во воздухот.

Дождовната вода нема да содржи емисии од локацијата. Определеното место за мониторинг и земање на примероци (SW 1)-долна фарма и (SW 2)-горна фарма, (SW 3)- фарма Јосифово визуелно ќе се контролира за време на и после дождови и за време и после генерално перење на објектите пред вселувањето на ново јато.

Испитувањето и лабораториска анализа на дождовната и водата од перење ќе се изведува само во случај на инцидентни ситуации.

Одводните канали во нормални услови ќе бидат суви без никакви знаци на површински води при суво време.

Составот и квалитетот на храната за кокошки е конзистентна и се знае точната потрошувачка.

Потрошувачката на вода во контролирана средина како и контролираната дисперзија на водата и храната временски гледано е конзистентна исто така.

Од друга страна барањето за репрезентативен примерок од ѓубривото е непотребно заради тоа што определувањето на составот на ѓубривото може да се пресмета преку посочување на стандарди или преку очекуваниот состав од Добрата Фармерска Пракса.

Приближниот состав на создаденото ѓубриво е:

Вид на живина	Приближна телесна тежина (кг)	Екскрет (Л/неделно)	% сува материја од екскрет	Азот (кг/место/годишно)	Фосфор (кг/место/годишно)
Несилки	2,0	1,1	25	0,84	0,2
Бројлери	2,0	0,2	60	0,34	0,08

Табела бр.1: Приближни карактеристики на екскрет од живина (Batneec guidance note for the poultry production sector)

Според горното сметаме дека е непотребно да се врши мониторинг на составот на ѓубривото од живината.

Мониторингот на емисии во површински води ќе се изведува визуелно на границата на локацијата (SW 1)-Долна фарма и (SW 2)-Горна фарма, (SW 3)- Фарма Јосифово со напомена дека самиот процес на одгледување на живината не создава емисии на отпадни води.

Отпадната вода од перење и дезинфекција на објектите за одгледување на живината се одведуваат со подземни цевководи (салонитни цевки од Ф600мм) во одводниот канал (суво корито), кој се наоѓа во непосредна близина на Долна фарма и Горна фарма, додека на Фармата во с. Јосифово, отпадната вода се одведува во септичка јама.

Мониторингот на подземните води ќе се изведува на бушотините/бунарите на самата локација (GW 1 и GW 2) за снабдување со вода кои се наоѓаат на самата локација.

Заради мониторинг на квалитетот на водата на двата бунара се вршат редовни бихемиски анализи и нивниот квалитет е од прва категорија и исто така се користат за пиење.

Детали за мониторингот се дадени во Табела IX.1.1 составен дел на ова барање за еколошка дозвола.

ФАРМА АГРИПРО ќе приложи план за расфрлање на ѓубриво на сопственото земјиште кое ќе се должи на испитувањето на почвата врз база на земените примероци од почва во последните 5 години, како што е случај во Добрата Фармерска Пракса.

Мониторингот на миризбата ќе се изведува на осетливите локации кои се однесуваат на најблиското населено место (О 1) (О 2) и (О 3) и тоа во случај на жалба од локалните жители.

Фармата се наоѓа во рурална населба и за време на нејзината изградба ги исполнува сите барања во однос на оддалеченоста од населено место заради превенција од миризба.

Затоа, не може да биде одговорна за сегашната оддалеченост од населените места заради нивното ширање и градбата на станбени објекти во близина на локацијата.

Во Прилог II.1.3. се дадени обележани места за мониторинг и земање на примероци.

X ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРИ ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ

Опишете ги накратко главните алтернативи на предлозите содржани во барањето, доколку постојат такви.

Опишете сите еколошки аспекти кои биле предвидени во однос на почисти технологии, намалување на отпад и замена на суровините.

Опишете ги постоечките или предложените мерки, со цел да се обезбеди дека:

1. Најдобрите достапни техники се или ќе се употребат за да се спречи или елиминира или, онаму каде што не е тоа изводливо, генерално да се намали емисијата од активноста;
2. не е предизвикано значајно загадување;
3. создавање на отпад е избегнато во согласност со Законот за отпад; кога отпад се создава, се врши негово искористување, или кога тоа технички и економски е невозможно, се врши негово одлагање и во исто време се избегнува или се намалува неговото влијание врз животната средина;
4. енергијата се употребува ефикасно;
5. преземени се потребните мерки за спречување на несреќи и намалување на нивните последици (како што е детално опишано во Делот XI);
6. преземени се потребните мерки по конечен престанок на активностите со цел избегнување на сите ризици од загадување и враќање на локацијата во задоволителна состојба (како што е детално опишано во Делот XII);

Прилогот X треба да ги содржи сите други придружни информации.

Образложете го изборот на технологијата и дадете образложение (финансиско или друго) зашто не е имплементирана технологија предложена со Белешките за НДТ или БРЕФ документите.

X.1 Еколошки аспекти

На самата локација се води сметка за постојано подобрување и примена на Најдобро Достапните Техники при одгледувањето на живината заради намалување на користењето на медикаменти и намалување на смртноста кај живината.

Ваквиот пристап во принцип го намалува создавањето на отпадот (медикаменти, прибори, игли и умрена живина)

Како што од досегашната пракса постои позитивна зависност помеѓу потрошувачката на храна и создаденото ѓубриво, постои исто така и

значително негативна зависност помеѓу потрошувачката на храна и профитабилноста.

Заради тоа управата посветува големо внимание на намалувањето на потрошувачката на храна и намалување на создавањето на ѓубриво по прираст на месо и несење на јајца.

Исхраната на кокошките е дизајнирана да ги задоволи биолошките потреби за храна заради ефикасно производство и намалување на трошоците.

Управата има посветено посебно внимание на елиминирање на несоодветното управување со ѓубривото за да се минимизира создадената количина на локацијата.

Заради подобрување на перформансите на интензивното одгледување на живина во согласност со Најдобро Достапните Техники (НДТ) во ФАРМА АГРИПРО се води сметка за:

- Идентификување на потребите и изготвување на програми за обука на персоналот во однос на НДТ.
- Чува записи за употребата на енергија и вода, количините на добиточна храна, создадениот отпад, употреба/расфрлање на неорганско ѓубре како и на екскретот од живината на своите површини.
- Изготвување на процедура за реагирање во итни случаи и инциденти.
- Воведува програми за одржување и поправка на опремата заради постигнување на сигурност во работата како и одржување на чистотата на локацијата.
- Подготвува планови за ракување со материјалите, нивно доставување, испорака како и за отстранување и справување со отпадот.
- Планирање на употребата на ѓубрето/расфрлање на сопствените површини.

Принципите кои се применуваат за заради постигнување на предходно споменатото се:

- Примена на мерки за оптимална исхрана на живината
- Балансирање на количината на ѓубривото кое се расфрла со расположивата површина како и со барањата на засеаните култури и доколку има потреба и негова комбинација со вештачки ѓубрива.
- Управување со расфрлањето на ѓубривото
- Примена само на мерки кои се во согласност со НДТ за расфрлање на ѓубривото.

X.2 Оценка на примената на Најдобро Достапните Техники

Потребно е изградба на дренажен систем заради изолација на водите од контаминираното дворно место од чистите површински води и нивно безбедно спроведување во резервоар/јама се до искористувањето на тие води преку расфрлање на сопствените површини или изнесување од локацијата.

Водата која се создава за време на перење на фармите по иселувањето на јатото треба да се складира во резервоар/јама се до нејзиното искористување на земјиштето во согласност со планот за управување со ѓубривото или нејзино изнесување од локацијата.

Потребно е примена на цуцли наместо звонасти поилки заради намалување на потрошувачката на вода.

X.2.1 Техники на хранење на кокошките

- оптимална исхрана

Управувањето и планирањето на исхраната на кокошките според соодветните биолошки потреби во различните фази на производството е во придонесува кон оптималното искористување на храната и намалување на создадениот отпад/ѓубриво.

Вид живина	Фази	Содржина на сурови протеини (% во храната)	Забелешки
Бројлери	-подмладок	20-22	Соодветно балансиран и оптимално дигестирани внесени аминокиселини
	-возрасни	19-21	
	-зрели	18-20	
Несилки	18-40 недели	0.45-0.55	
	> 40 недели	0.41-0.51	

Табела 1: НДТ индикативни нивоа на внесени протеини за одгледување живина

- излачување на азотот во ѓубривото

Режимот на исхрана на несилките за комерцијално производство на конзумни јајца треба да се прилагоди кон намалување на азотот во екскретот преку оптимализација на внесувањето на протеини преку исхраната и искористувањето на храната.

За таа цел се применува етапен режим на исхрана, преку намалување на нивото на протеини во храната (протеини/есенцијални и неесенцијални аминокиселини) за време на циклусот на одгледување.

Тоа ќе придонесе кон намалување на излучениот азот.

Пониските нивоа на излачен азот ги намалуваат емисиите на азот во атмосферата како и нивоата на азот во ѓубривото.

Во еден циклус се применуваат минимум три диети за да се обезбеди оптимално искористување на храната со минимално ниво на излучување на азотот.

- излучување на фосфорот во ѓубривото

Нивото на фосфорот исто така треба да се намали преку циклусот на нивното одгледување.

Преку намалувањето на фосфорот во храната го намалува излучувањето на фосфорот во екскретот.

Искористување на фосфорот од растителни извори заради замена на фосфорот во храната е една од мерките кои се применуваат.

Исто така, се водат записи за вкупниот и расположивиот фосфор во храната заради оценка на содржината на фосфор во ѓубривото.

Вид живина	Фази	Содржина на сурови протеини (% во храната)	Забелешки
Бројлери	-подмладок -возрасни -зрели	0.65-0.75 0.60-0.70 0.57-0.67	Преку соодветна дигестија на фосфорот со употреба на високо дигестивни неоргански фосфати во храната
Несилки	18-40 недели > 40 недели	0.45-0.55 0.41-0.51	

Табела 2: НДТ индикативна листа на нивото на вкупниот фосфор во храната за одгледување на живина

Х.2.2 Кафезно одгледување на кокошки несилки

- оценка на техничката применливост, оперативност и погодности за одгледување на живината

Во согласност со НДТ Агрипро применува систем на одгледување на живина во кафези со автоматски дотур на храна и вода.

Одстранувањето на ѓубривото се изведува преку скрепери (Долна фарма и Фарма Јосивово), придвижувани со електромотор кои го собираат ѓубривото кое паѓа под самите кафези или со помош на транспортни ленти (Горна фарма).

На крајот од секоја хала ѓубривото се изнесува преку спирален конвејер или транспортна лента и се товари во товарно возило кое го пренесува ѓубривото на плато за одложување.

Системот на вентилатори на секоја хала придонесува кон сушење на ѓубривото од влагата која ја содржи.

На самото плато ѓубривото се одлага во релативно сува состојба и притоа не постои можност за било какви емисии од протекување.

Во објектите за одгледување на кокошки несилки, инсталиран е систем за климатизација (cooling pad system), кој воглавно се користи во летниот период, а се одвива преку ладење со вода, со пумпна конфигурација на инсталиран систем, на ѕидовите на објектите.

Проветрувањето се изведува со помош на вентилатори, поставени на ѕидовите и се надополнува на климатските појаси за задоволување на микроклиматските услови во објектите.

Одржувањето на микро климата (температура и влажност) во објектите се инсталирани системи за климатизација и проветрување, а регулацијата на параметрите е автоматска, со однапред поставени барања.

- оценка на вкрстените ефекти (N₂O, NH₄, миризба, прашина, потрошувачка на енергија и вода, бучава)

Најзначајните емисии од кафезното одгледување на кокошките се емисиите на амоњак и миризба во воздухот.

Истражувањата посочуваат дека преку 12 % од земјоделските емисии на амоњак се предизвикани од одгледувањето на живината.

Самата техника на одгледување тежи да ја зголеми количината на сувата материја во ѓубривото преку превенција на истекување на водата и обезбедување механизам за сушење на влагата.

Доколку сувата материја сочинува 60% или повеќе, емисиите на амоњак се минимални.

Објектите во состав на ФАРМА АГРИПРО ги исполнуваат овие критериуми.

Постоечките објекти во кои се одгледува живината се управуваат на начин да се зголемува сушењето на ѓубривото и да се намалат емисиите на прашина.

Вентилацијата е дизајнирана да ја презема топлината на воздухот во ниво на кафезите за да се зголеми сушењето на ѓубривото.

Прекумерната вентилација доведува до зголемување на барањата за загревање.

Една од мерките кои се применуваат е користење на минимално ниво на вентилација за да се избегне прекумерната загуба на топлина особено во зимскиот период

Х.2.3 Расфрлање на ѓубриво - изѓубрување

Расфрлањето на ѓубривото и на водата од перењето треба да се применува на земјиште во согласност со заштитните зони на ублажување на влијанијата

Зони/области	Заштитна зона (м)
Осетливи објекти (болници, училишта и цркви)	200
Станбени куќи	100
Езера и речни текови ¹	20
Мали водени текови ¹	10
Јавни патишта ¹	10
Домашни бунари ¹	50
Јавно снабдување со вода ^{1,2}	Од 50 до 300

¹ Забелешка: Вредностите на одалеченоста да се зголемат во случај на нагиб поголем од 6%

² Забелешка: Растојанието зависи од ранливоста и правецот на течение на подземните води.

Табела бр. 2: Заштитни зони за расфрлање на ѓубриво од живина
(*Batneec guidance note for the poultry production sector*)

Расфрлањето на цврсто ѓубриво нема да се применува во случај кога почвата е:

- Расквасена; или
- Поплавена; или
- Замрзната; или
- Прекриена со снег; или
- Распукана

Расфрлањето на ѓубривото е во насока на постигнување на максимално искористување на минералните состојки од засеаните култури, и минимизирање на ризикот од поројни води кои би влијаеле на загадување на површинските води како и на загадување на подземните води.

При расфрлање на ѓубривото на површините, се води сметка да не надминува 250кг/хектар (кг/ха) на вкупен азот во било кој 12 месечен период. Ова се однесува на било кој вид на органско ѓубриво.

Сите активности методи и процеси на расфрлање, складирање и ракување со цврстото и течното ѓубриво создадено на локацијата ќе се опфатат во Планот за управување со ѓубривото, кој за таа намена ќе се изготви.

X.2.4 Складирање и одложување на отпад

Платото за складирање на ѓубривото треба да биде конструирано со непропуслива основа со систем на дренажа со систем за зафаќање и резервоар/јама за прифаќање на водата.

Местота за одложување на ѓубривото треба да биде со покрив или да се обезбеди покривање на ѓубривото.

Во случај кога нема алтернативен метод од складирање на отворено на ѓубривото, тоа треба да се чува на почести купчиња во форма на пирамида.

Местото на складирање треба да биде 100 метри оддалечено од воден тек, 50 метри од извор, или бунар за снабдување со вода.

Умреанта живина треба да се одложува на локацијата во затворени контејнери или вреќи се до транспортирањето до местото на закопување и тоа најмалку еднаш неделно.

Во Прилог II.1.3 се дадени диспозиции на фармите со места за одложување на ѓубривото.

X.3 Енергетска ефикасност

Заради подобрување на енергетската ефикасност ФАРМА АГРИПРО ги применува следните мерки:

- Топлотна изолирација на халите заради заштеда на енергија,
- Оптимизирање на работата на вентилациониот систем во секој објект заради одржување на температурата и обезбедување на минимално ниво на работа за време на зимскиот период,
- Избегнување на застои на вентилационите системи преку честа инспекција и чистење на вентилаторите и вентилационите канали,
- Примена на осветлување со ниска потрошувачка на електрична енергија

Одржувањето на микро климата (температура и влажност) во објектите се инсталирани системи за климатизација и проветрување, а регулацијата на параметрите е автоматска, со однапред поставени барања.

На Фармата во с. Јосифово се користи лесно дизел масло (систем за директно согорување LAMBORGINI) за загревање на објектите пред вселување на еднодневните пилиња (околу три ден) и за одржување на потребната температура во објектите, во првите денови по вселувањето на пилињата (потрошените количини на гориво се минимални).

Покривот е изведен со керамиди, со топлинска изолација од стиропор (5цм), која лежи на рожниците од кровната конструкција

Во објектите за одгледување на кокошки несилки, инсталиран е систем за климатизација (cooling pad system), кој во главно се користи во летниот период, а се одвива преку ладење со вода, со пумпна конфигурација на инсталиран систем, на ѕидовите на објектите.

Провентрувањето се изведува со помош на вентилатори, поставени на ѕидовите и се надополнува на климатските појаси за задоволување на микроклиматските услови во објектите .

Што се однесува до количините на вода за поење на живината, дневната количина на вода изнесува од 150 до 200мл/пиле (јарка), во зимскиот период, а во летниот период се движи до 300мл/пиле (јарка).

Водата од бунарите се црпи со помош на потопна пумпа и со пластично црево (2") се носи во резервоар-кула, со капацитет Горна фарма-резервоар 4000л, Долна фарма резервоар 3000л.

Фармата во с. Јосифово, со вода се снабдува преку дистрибутивната мрежа на градскиот водовод, иако во исклучителни случаи, користи вода од сопствениот бунар, лоциран во кругот на фармата.

Објектите на сите три фарми, со електрична струја се снабдуваат од дистрибутивната мрежа, преку сопствени Трафостаници.

Локацијата на енергеските објекти се дадени во Прилог II.1.3.

XI ОПЕРАТИВЕН ПЛАН

Операторите кои поднесуваат барање за дозвола за усогласување со оперативен план приложуваат предлог-оперативен план според чл. 134 од законот за животна средина (Сл. В. РМ 53/05).

Со Оперативниот план се предвидени активности во правец на спречување, односно намалување на можноста од штетно влијание во одстранувањето и депонирањето на ѓубривото, како и подобро искористување на енергијата.

За подобро справување со ѓубривото, предвидена е изградба на бетонско плато за одлагање и депонирање на ѓубривото, со тн. компостни ќелии, лоцирано на Долна фарма (платото е предвидено за одлагање на ѓубривото од објектите за одгледување на кокошки несилки од Долна фарма и Горна фарма).

Депонираното ѓубриво ќе се разнесува на земјоделските површини, кои се земени под закуп, според утврден редослед и динамика.

Слично плато (во помали димензии) ќе се изгради и за одлагање и депонирање на ѓубривото на Фармата за јарки во с. Јосифово.

Вредноста на работите и динамиката на реализација на овие платоа за одлагање и депонирање на ѓубривото се дадени во предлог Оперативниот план (види Прилог XI).

Во правец на овие активности, предвидени се и одредени педолошки анализи на земјиштето.

Од аспект на заштеда на енергија и подобрување на условите за одгледување на јарките (од еднодневно пиле до 16-сет неделно пиле или јарка), на објектите за одгледување во фармата за јарки во с. Јосифово, предвидени се активности за инсталирање на ситем за климатизација, со кој се очекува да се оптимализираат микроклиматските услови во одгледувањето.

Вредноста на работите и динамиката на реализација на оваа инсталација е дадена во предлог Оперативниот план (види Прилог XI).

Во наредниот период може да се очекува и подобрување на системот за решавање на проблемот со умрените птици, кој сега се решава со прифатлива постапка, односно со закопување во земјани јами, а ќе се воспостави постапка за нивно компостирање, до корисно ѓубриво (Операторот е во преговори со странска компанија за реализација на овој инвестиционен зафат).

XII ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ

XII.1 Спречување на несреќи и итно реагирање

Опиши ги постоечките или предложените мерки, вклучувајќи ги процедурите за итни случаи, со цел намалување на влијанието врз животната средина од емисиите настанати при несреќи или истекување.

Исто така наведете превземените мерки за одговор во итни случаи надвор од нормалното работно време, т.е. ноќно време, викенди и празници.

Опишете ги постапките во случај на услови различни од вообичаените вклучувајќи пуштање на опремата во работа, истекувања, дефекти или краткотрајни прекини.

Прилогот XII.1 треба да ги содржи сите други придружни информации.

XII.2 Други важни документи поврзани со заштитата на животната средина

Коментарите за други придружни документи како што се: волонтерско учество, спогодби, добиена еко ознака, програма за почисто производство итн. треба да се содржат во Прилогот XII.2.

ФАРМА АГРИПРО го има разработено ситемот за заштита од пожар, како и ситемот за заштита и спасување, кои се спроведуваат согласно пропишаните постапки.

Овие постапки се пропишани и се применуваат преку следните документи:

- ПРАВИЛНИК ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАРИ (Прилог XII.1.1.)
- ПРАВИЛНИК ЗА ТЕХНИЧКИ НОРМАТИВИ И ХИДРАНТСКА МРЕЖА (XII.1.2.)
- ПЛАН ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАРИ (XII.1.3.)
- ПРОГРАМА ЗА ОБУКА НА РАБОТНИЦИТЕ ЗА ФИЗИЧКО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ПОЖАР (XII.1.4.)
- ПРАВИЛНИК ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ (XII.2.1)

XIII РЕМЕДИЈАЦИЈА, ПРЕСТАНОК СО РАБОТА, ПОВТОРНО ЗАПОЧНУВАЊЕ СО РАБОТА И ГРИЖА ПО ПРЕСТАНОК НА АКТИВНОСТИТЕ

Опишете ги постоечките или предложените мерки за намалување на влијанието врз животната средина по престанок на целата или дел од активността, вклучувајќи мерки за грижа после затворање на потенцијални загадувачки резиденти.

Прилог XIII треба да ги содржи сите други придружни информации.

Планот за ремедијација не бевме во можност да го изработиме заради немање на имотни листови на земјиштето кое го користи ФАРМА АГРИПРО е во сопственост на Република Македонија.

Од друга страна финансиските гаранции за исполнување на планот за ремедијација не се опфатени во постоечката законска регулатива што дополнително преставува проблем за изработка на планот.

XIV НЕТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД

Нетехничкиот преглед на барањето треба да се вклучи на ова место. Прегледот треба да ги идентификува сите позначајни влијанија врз животната средина поврзани со изведувањето на активноста/активностите, да ги опише сите постоечки или предложени мерки за намалување на влијанијата. Овој опис исто така треба да ги посочи и нормалните оперативни часови и денови во неделата на посочената активност.

Следните информации мора да се вклучат во нетехничкиот преглед:

Опис на :

- инсталацијата и нејзините активности,
- сировини и помошни материјали, други супстанции и енергија кои се употребуваат или создаваат од страна на инсталацијата,
- изворите на емисии од инсталацијата,
- условите на теренот на инсталацијата и познати случаи на историско загадување,
- природата и квантитетот на предвидените емисии од инсталацијата во секој медиум поодделно како и идентификацијата на значајните ефекти на емисиите врз животната средина,
- предложената технологија и другите техники за превенција или, каде не е можно, намалување на емисиите од инсталацијата,
- проучени главни алтернативи во однос на изборот на локација и технологии;
- каде што е потребно, мерки за превенција и искористување на отпадот создаден од инсталацијата,
- понатамошни планирани мерки што соодветствуваат со општите принципи на обврските на операторот, т.е.
  - (а) Сите соодветни превентивни мерки се преземени против загадувањето, посебно преку примена на најдобрите достапни техники;
  - (б) не е предизвикано значајно загадување;
  - (в) создавање на отпад е избегнато во согласност Законот за отпад; кога отпад се создава, се врши негово искористување, или кога тоа технички и економски е невозможно, се врши негово одлагање и во исто време се избегнува или се намалува неговото влијание врз животната средина;
  - (г) енергијата се употребува ефикасно;
  - (д) преземени се потребните мерки за спречување на несреќи и намалување на нивните последици;
  - (е) преземени се потребните мерки по конечен престанок на активностите со цел избегнување на сите ризици од загадување и враќање на локацијата во задоволителна состојба.

- планираните мерки за мониторинг на емисиите во животната средина.
- Прилогот XIV треба да ги содржи сите други придружни информации.**

1.0. Опис на инсталацијата и нејзините активности

Инсталацијата преставува систем од три фарми, распоредени на две локации, и тоа:

Локација во Валандово:

- Фарма за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма (ДФ) и
- Фарма за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма (ГФ)

Локација во с. Јосифово:

- Фарма за производство на јарки (ФЈ)

Во функција на фармите, како заеднички субјекти, делуваат:

- Собирен центар за јајца, лоциран во кругот на Долна фарма,
- Погон за производство на тестенини, лоциран во кругот на Долна фарма и
- Погон за производство на добиточна храна, лоциран во кругот на Горна фарма

Претежна дејност на Инсталацијата е Одгледување на живина (01.2/01.24) и тоа:

- Одгледување на подмладок (еднодневно пиле) за производство на јарки (16-сет неделно пиле) и
- Одгледување на кокошки несилки за производство на конзумни јајца.

Споредна дејност на Инсталацијата е:

- Производство на готова храна за животни што се одгледуваат на фарма (15.7/15.71) и
- Производство на макарони, кори, кадаиф, јуфки и слични тестенини.(15.8/15.85)

Проектиран капацитет:

- Фарма за одгледување на кокошки несилки-Долна фарма: 88.000 места
- Фарма за одгледување на кокошки несилки-Горна фарма : 36.000 места
- Фарма за производство на јарки: 36.000 места
- Погон за производство на добиточна храна: 6.000 т/год
- Погон за производство на тестенини: 80 000 кг/год

2.0. Опис на суровини и помошни материјали / готови производи

Основните суровини, кои се користат за извршување на планираните активности на Инсталацијата и нејзините делови, воглавно преставуваат материјали кои не содржат опасни супстанции.

Поголем дел од суровините, преставуваат состојки за производство на добиточна храна, кои се користат во целост, без остатоци, поради што не постои штетно влијание на околината (види Прилог IV.1.1. Табела бр. 1/1.).

3.0. Извори на емисии од инсталацијата

Природата на дејноста која се врши во објектите на Инсталацијата и нејзините делови, укажува на компонентите кои се емитираат во воздухот како производ на процесите кои се одвиваат во нив.

Во ненасочената емисија на компоненти во воздухот доминираат материји кои се продукт од распаѓање на органските материји и физиолошките процеси на живината.

Тие се карактеризираат со непријатна миризма, но нема таква концентрација на штетни материји кои би ја надминале максимално дозволената концентрација и штетно би влијале врз животната средина и природата.

Инсталацијата и нејзините делови не вршат загадување на воздухот со штетни материји и согласно со постоечките важечки нормативи не е потребна посебна заштита.

Отпадната вода, која се создава за време на чистење и перење на објектите на Долна фарма и Горна фарма, се одведува преку подземни цевководи (цевки од салонит со $\Phi 600\text{мм}$) во природен реципиент, земјен канал без вода (суво корито од некогашна река), кој поминува во непосредна близина на фармитеата и се впива во земјата, така да нема можност да дојде до некој природен водотек (види Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти-Долна фарма).

Отпадната вода, која се создава за време на чистење и перење на објектите на фармата во с. Јосифово, се одведува преку подземен цевковод (цевки од салонит со $\Phi 600\text{мм}$) во септичка јама, изградена во кругот на фармата (види Прилог II.1.3. Диспозиција на објекти-Фарма Јосифово).

На инсталацијата и нејзините делови нема емисии во почвата.

Према природата на дејноста нивото на штетна бучава што се емитира од објектот е далеку од максималното дозволено ниво и нема потреба од спроведување на посебни мерки за спречување на штетната бучава.

Према природата на дејноста, активностите во Инсталацијата не создаваат штетни вибрации.

Во околината на Инсталацијата и нејзините делови, како и на нивната локација нема извори на нејонизирачко зрачење.

Во Прилог VI.1. се дадени Еколошко-технолошки Елаборати со програма за заштита и унапредување на животната средина и природата за деловите на Инсталацијата

4.0. Историско загадување

Не се утврдени било какви загадувања во минатото, кои би имале некое значајно влијание на животната средина.

5.0. Природа и квантитет на предвидените емисии

Сите суровини употребени во процесот се претходно се проверени и не предизвикуваат штетно влијание врз животната средина а при нивниот избор се води сметка да имаат што помала содржина на контаминанти така што би генерирале незначителни емисии во животната средина (Политика на добавувачи според НАССР систем за безбедност на храна).

Самата природа на процесот на одгледувањето на живина заради производство на конзумни јајца користи суровини кои се био разградливи и на база на природни суровини така што не постои опасност од штетно влијание врз животната средина.

Во фугитивната емисија на компоненти во воздухот доминираат материи кои се продукт од распаѓање на органските материи и физиолошките процеси на живината.

Истите се карактеризираат со непријатна миризба, но нема таква концентрација на штетни материи кои би ја надминале максимално дозволената концентрација и штетно би влијале врз животната средина и природата

Од самата локација не постојат емисии во површински води при нормална работа на инсталацијата со исклучок на водата од перењето на живеалиштата (објектите) и уредите во објектите пред вселувањето на ново јато што се прави по завршетокот на циклусот од 12 - 14 месеци.

Од локацијата на фармите не се очекуваат емисии во почвата со исклучок на изгубрувањето, кое се врши на земјоделските површини, земени под закуп од страна на Операторот (види Прилог I.1.3. Листа на земјиште, Табела бр. 1/2).

6.0. Предложена технологија и другите техники

ФАРМА АГРИПРО го има имплементирано Стандардот за квалитет (ISO 9000) и Системот за безбедност на храна (НАССР), кои се сертификирани од акредитираната компанија (INCEBO), според кои во Инсталацијата се применуваат пропишани постапки за третман и контрола на загадувањето, искажани преку Прирачникот за Добра производна пракса (види Прилог VIII.1.1.).

Сертификатите за Стандардот за квалитет (ISO 9000) и Системот за безбедност на храна (НАССР) се дадени во Прилог VI.1.3. и Прилог VI.1.4.

7.0. Следни активности

Со Оперативниот план се предвидени активности во правец на спречување, односно намалување на можноста од штетно влијание во одстранувањето и депонирањето на ѓубривото, како и подобро искористување на енергијата.

За подобро справување со ѓубривото, предвидена е изградба на бетонско плато за одлагање и депонирање на ѓубривото, со тн. компостни ќелии, лоцирано на Долна фарма (платото е предвидено за одлагање на ѓубривото од објектите за одгледување на кокошки несилки од Долна фарма и Горна фарма).

Депонираното ѓубриво ќе се разнесува на земјоделските површини, кои се земени под закуп, според утврден редослед и динамика.

Слично плато (во помали димензии) ќе се изгради и за одлагање и депонирање на ѓубривото на Фармата за јарки во с. Јосифово.

Вредноста на работите и динамиката на реализација на овие платоа за одлагање и депонирање на ѓубривото се дадени во предлог Оперативниот план (види Прилог XI).

Во правец на овие активности, предвидени се и одредени педолошки анализи на земјиштето.

Од аспект на заштеда на енергија и подобрување на условите за одгледување на јарките (од еднодневно пиле до 16-сет неделно пиле или јарка), на објектите за одгледување во фармата за јарки во с. Јосифово, предвидени се активности за инсталирање на ситем за климатизација, со кој се очекува да се оптимализираат микроклиматските услови во одгледувањето.

Вредноста на работите и динамиката на реализација на оваа инсталација е дадена во предлог Оперативниот план (види Прилог XI).

XV ИЗЈАВА

Изјава

Со оваа изјава поднесувам барање за дозвола/ревидирана дозвола, во согласност со одредбите на Законот за животна средина (Сл.весник бр.53/05) и регулативите направени за таа цел.

Потврдувам дека информациите дадени во ова барање се вистинити, точни и комплетни.

Немам никаква забелешка на одредбите од Министерството за животна средина и просторно планирање или на локалните власти за копирање на барањето или негови делови за потребите на друго лице.

Потпишано од : _____ **Датум :** _____
(во името на организацијата)

Име на потписникот : _____

Позиција во организацијата : _____

Печат на компанијата:

АНЕКС 1 ТАБЕЛИ

ТАБЕЛА IV.1.1 Детали за суровини, меѓупроизводи, производи, итн. поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создадени на локацијата

Реф. Бр или шифра	Материјал/ Супстанција ⁹	CAS ¹⁰ Број	Категорија на опасност ¹¹⁾	Количина (тони)	Годишна употреба (тони)	Природа на употребата	R ¹² - Фраза	S ¹² - Фраза
	СУРОВИНИ							
1.	Пченка			810	2.700	за производство на добиточна храна		
2.	Соино куспе			390	1.300	за производство на добиточна храна		
3.	Сончогледово куспе			90	300	за производство на добиточна храна		
4.	Монокалциум фосфат			9	30	за производство на добиточна храна		
5.	Сточна креда			135	450	за производство на добиточна храна		
6.	Добиточна сол			24	8	добиточна храна		
7.	Премикс			12	40	за производство на добиточна храна		
8.	Соино масло			51	70	добиточна храна		
9.	Метионин			2	6	за производство на добиточна храна		
10.	Лизин			0,025	0,1	добиточна храна		
11.	Трици			18	90	за производство на добиточна храна		
12.	Холин хлорид			1	4	добиточна храна		
13.	Рибино брашно			30	100	за производство на добиточна храна		
14.	Сода бикарбонат			3	10	добиточна храна		

15.	Бентонал - Новасил плус			4	15	за производство на добиточна храна		
16.	Калиум карбонат			1	3	за производство на добиточна храна		
17.	Кемзим			-	0,05	за производство на добиточна храна		
18.	Хостазим			-	0,05	за производство на добиточна храна		
19.	Млеко во прав			-	1	за производство на добиточна храна		
20.	Фитаза			-	0,05	за производство на добиточна храна		
21.	Супер концентрат			-	65	за производство на добиточна храна		
22.	Пченица			20	300	за производство на добиточна храна		
23.	Квасец			-	0,1	за производство на добиточна храна		
24.	Глутен			2	10	за производство на добиточна храна		
25.	Брашно			10	80	за производство на тестенини		
26.	Меланж од јајца			-	17	за производство на тестенини		
	СРЕДСТВА ЗА ХИГИЕНА							
27.	Виркон			0,02	0,2	во сите фази на производство		
28.	Изосан			0,02	0,12	во сите фази на производство		
29.	Неосепт			0,02	0,2	во сите фази на производство		
	СРЕДСТВА ЗА ДДД							
30.	Фацирон			0,02	0,2	во сите фази на производство		
31.	Десектин			0,02	0,2	во сите фази на производство		
32.	Себацил			0,02	0,2	во сите фази на производство		
33.	Неопитроид			0,02	0,2	во сите фази на производство		
	ЕНЕРГЕНТИ							
34.	Лесно масло			1	10	за гревње и работа на дизел агрегатите		

АМБАЛАЖА							
35.	Улошки за јајца (броја)			360.000	3.825.000	за пакување на јајца	
36.	Картонски кутии (броја)			30.000	100.000	за збирно пакување на јајца во влошки	
37.	Натрон вреќи			400	2.000	за пакување на добиточна храна	
38.	Полипропиленски кеси (броја)			80.000	400.000	за пакување на тестенини	
39.	Везиво			0,2	0,8	за врзување на влошки	
40.	Самолеплива трака (броја)			80	400	за затварање на картонските кутии	
ДРУГО							
41.	Компјутерска хартија (пак)			20	100	за печатење	
42.	Тоалетна хартија (ролни)			1.000	4.000	за одржување на хигиена	
ПРОИЗВОДИ							
1.	Јарки (16-сет неделно пиле) (2 x 36.000 броја)			-	72.000	за производство на јајца	
2.	Домашни кори (пак)			10.000	200.000	за исхрана на луѓето	
3.	Домашни тестенини (пак)			200	2.100	за исхрана на луѓето	
4.	Свежи јајца (броја)				33.500.000	за исхрана на луѓето	
5.	Дизајнирани јајца (броја)				100.000	за исхрана на луѓето	
6.	Концентрат за пилиња			100	624	за исхрана на пилиња	
7.	Концентрат за несилки			800	5.400	за исхрана на кокошки несилки	
8.	Концентрат за бројлери			1	5	за исхрана на бројлери	
9.	Концентрат за крави 12,5л			0,2	1,2	за исхрана на крави	
10.	Концентрат за крави 15л			0,2	1,2	за исхрана на крави	
11.	Концентрат за крави 18л			0,2	2	за исхрана на крави	
12.	Концентрат за крави 21л			0,2	2	за исхрана на крави	
13.	Концентрат за телиња starter			0,2	1,2	за исхрана на телиња	
14.	Концентрат за телиња финишер			0,2	1,2	за исхрана на телиња	
15.	Концентрат за јагниња starter			-	10	за исхрана на јагниња	
16.	Концентрат за овци			-	1	за исхрана на овци	
17.	Концентрат за свињи предstarter			-	0,5	за исхрана на свињи	
18.	Концентрат за свињи starter			-	8	за исхрана на свињи	

19.	Концентрат за свињи гровер			-	8	за исхрана на свињи		
20.	Концентрат за свињи финишер			-	6	за исхрана на свињи		
21.	Концентрат за мајки свињи - бремени			-	2	за исхрана на свињи		
22.	Концентрат за мајки свињи - дојни			-	2	за исхрана на свињи		

⁹ Во случај каде материјалот вклучува одреден број на посебни и достапни опасни супстанции, дадете детали за секоја супстанција

¹⁰ Chemical Abstracts Service

¹¹ Закон за превоз на опасни материји (Сл. Лист на СФРЈ бр. 27/90, 45/90, Сл. Весник на РМ 12/93)

¹² Според Анекс 2 од Додатокот на Упатството

ТАБЕЛА IV.1.2 Детали за суровини, меѓупроизводи, производи, итн. поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создадени на локацијата

Реф. Бр или шифра	Материјал/ Супстанција ⁽¹⁾	Мирис			Приоритетни супстанции ¹³			
		Миризливост Да/Не	Опис	Праг на осетливост $\mu\text{g}/\text{m}^3$				

¹³ Листа на приоритетни супстанции согласно Табелите III до VIII од Уредбата за класификација водите (Сл. Весник 18-99).

ТАБЕЛА V.2.1: ОТПАД - Користење/одложување на опасен отпад

Отпаден материјал	Број од Европскиот каталог на отпад	Главен извор ^{1,2}	Количина		Преработка/одложување во рамките на самата локација (Начин и локација)	Преработка, реупотреба или рециклирање со превземач (Метод, локација и превземач)	Одложување надвор од локацијата (Метод, локација и превземач)
			Тони/месечно	м ³ / месечно			
Угината живина Ветеринарен отпад	02 01 99	Одгледување на живина (кокошки несилки и јарки) Заштита, вакцинирање, ДДД заштита			Закопување во земјани јами, во рамките на инсталацијата	Општинско комунално претпријатие	

¹ За секој отпад треба да се посочи основната активност/процес

² Треба да се вклучи и отпадот прифатен на местото на локацијата за наменето искористување и одлагање на отпад

ТАБЕЛА V.2.2 ОТПАД - Друг вид на користење/одложување на отпад

Отпаден материјал	Број од Европски каталог на отпад	Главен извор ¹	Количина		Преработка/одложување во рамките на самата локација ²³ (Метод, локација и превземач)	Преработка, реупотреба или рециклирање со превземач (Метод, локација и превземач)	Одложување надвор од локацијата (Метод, локација и превземач)
			Тони/месечно (околу)	м ³ / месечно (околу)			
1. Живинско ѓубриво	02 01 06	Одгледување на живина (кокошки несилки и јарки)	445	480	нема	нема	Одложување на неферментираното живинско ѓубриво на земјиште земено под закуп, без утврден распоред
2. Умрена живина	02 01 99	Одгледување на живина (кокошки несилки и јарки)			Закопување во земјани јами, во рамките на инсталацијата	нема	
3. Отпадна хартија (натрон вреќи, кутии, влошки)	15 01 01	- Производство на добиточна храна - Сортирање и пакување на јајца	4			Се превзема од надворешни откупувачи на секундарни суровини на 2-3 месеци	

¹ За секој отпад треба да се посочи основната активност/процес

² Методот на искористување или одлагање на отпадот треба да биде јасно опишан и посочен во Прилогот Е1.

³ Треба да се вклучи и отпадот прифатен на местото на локацијата за наменето искористување и одлагање на отпад

4. Отпадна пластична фолија	15 01 02	Производство на тестенини	занемарливи количини		Се превзема од надворешни откупувачи на секундарни сировини	Се испушта во природен земјан канал (без вода), во просек еднаш годишно
5. Отпадна вода од перење и дезинфекција на објектите за одгледување на живина	02 01 99	Перење и дезинфекција на објектите за одгледување живина		120		
6. Луспи од јајца	02 01 99	Производство на меланж	540			

¹ За секој отпад треба да се посочи основната активност/процес

¹ Методот на искористување или одлагање на отпадот треба да биде јасно опишан и посочен во Прилогот Е1.

¹ Треба да се вклучи и отпадот прифатен на местото на локацијата за наменето искористување и одлагање на отпад

ТАБЕЛА VI.1.1 Емисии од парни котли во атмосферата
(1 страна за секоја точка на емисија)

Точка на емисија:

Точка на емисија Реф. бр:	
Опис:	
Географска локација по Националниот координатен систем (12 цифри, 6E, 6N):	
Детали за вентилација Дијаметар: Висина на површина(м):	
Датум на започнување со емитирање:	

Карактеристики на емисијата :

Вредности на парниот котел Излез на пареа: Топлински влез:		kg/h MW
Гориво на парниот котел Вид: Максимални вредности на кои горивото согорува % содржина на сулфур:		kg/h
NO _x		mg/Nm ³ 0°C. 3% O ₂ (Течност или Гас), 6% O ₂ (Цврсто гориво)
Максимален волумен на емисија		m ³ /h
Температура	°C(max) °C(min) °C(avg)	

- (i) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучи почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средно)	_____ мин/час _____ час/ден _____ ден/год.
-----------------------------	--

ТАБЕЛА VI.1.2 Главни емисии во атмосферата
(1 Страна за секоја емисиона точка)

Емисиона точка Реф. Бр:	
Извор на емисија:	
Опис:	
Географска локација по Националниот координатен систем (12 цифри, 6E,6N):	
Детали за вентилација Дијаметар:	
Висина на површина(м):	
Датум на започнување со емитирање:	

Карактеристики на емисијата:

(i) Волумен кој се емитира:			
Средна вредност/ден	Nm ³ /d	Макс./ден	m ³ /d
Максимална вредност/час	Nm ³ /h	Мин. брзина на проток	m.s ⁻¹
(ii) Други фактори			
Температура	°C(max)	°C(min)	°C(ср.вредност)
Извори од согорување:			
Волуменските изрази изразени како: ☐ суво. ☐ влажно			
_____ %O ₂			

(iii) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средно)	_____ мин/час _____ час/ден _____ ден/год.
-----------------------------	--

ТАБЕЛА VI.1.3: Главни емисии во атмосферата -Хемиски карактеристики на емисијата (1 табела за емисиона точка)

Референтен број на точка на емисија: _____

Параметар	Пред да се третира ⁽¹⁾				Краток опис на третманот	Како ослободено ⁽¹⁾								
	mg/Nm ³		kg/h			mg/Nm ³		kg/h.		kg/year				
	Средно	Макс.	Средно	Макс.		Средно	Макс.	Средно	Макс.	Средно	Макс.			

1. Концентрациите треба да се базирани на нормални услови на температура и притисок т.е. (0°C, 101.3 kPa). влажно/суво треба да биде дадено исто како што е во табела VI.1.2 доколку не е нагласено на друг начин.

ТАБЕЛА VI.1.4: Емисии во атмосферата - Помали емисии во атмосферата

Точки на емисија Референтни броеви	Опис	Детали на емисијата ¹				Применет систем за намалување (филтри,...)
		материјал	mg/Nm ³⁽²⁾	kg/h.	kg/година	

¹ Максималните вредности на емисии треба да се зададат за секој емитиран материјал, концентрацијата треба да се наведат за максимум 30 минутен период.

² Концентрациите треба да се базираат при нормални услови на температура и притисок т.е. (0°C/101.3kPa). Влажно/суво треба јасно да се истакне. Вклучете референтни услови на кислородот за изворите на согорување.

ТАБЕЛА VI.1.5: Емисии во атмосферата - Потенцијални емисии во атмосферата

Точки на емисија реф.бр. (претставен во дијаграмот)	Опис	Дефект кој може да предизвика емисија	Детали за емисијата (Потенцијални макс. емисии) ¹		
			Материјал	mg/Nm ³	кг/час

¹ Пресметајте ги потенцијалните максимални емисии за секој идентификуван дефект.

ТАБЕЛА VI.2.1: Емисии во површински води

(1 страна за секоја емисија)

Точка на емисија:

Точка на емисија Реф. Бр:	
Извор на емисија	
Локација :	
Референци од Националниот координатен систем (10 цифри, 5E,5N):	
Име на реципиентот (река, езеро...):	
Проток на реципиентот:	_____ $m^3 \cdot s^{-1}$ проток при суво време _____ $m^3 \cdot s^{-1}$ 95% проток
Капацитет на прифаќање на отпад (Дозволен самопречистителен капацитет):	_____ кг/ден

Детали за емисиите:

(i) Емитирано количество			
Просечно/ден	m^3	Максимално/ден	m^3
Максимална вредност/час	m^3		

- (ii) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или зесонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средна вредност)	_____ мин/час _____ час/ден _____ ден/год.
--------------------------------------	--

ТАБЕЛА VI.3.1: Испуштања во канализација

(Една страна за секоја емисија)

Точка на емисија:

Точка на емисија Реф. Бр:	
Локација на поврзување со канализација:	
Референци од Националниот координатен систем (10 цифри, 5E,5N):	
Име на превземачот отпадните води:	
Финално одлагање	

Детали за емисијата:

(i) Количина која се емитира			
Просечно/ден	м ³	Максимум/ден	м ³
Максимална вредност/час	м ³		

(ii) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средна вредност)	_____ мин/час _____ час/ден _____ ден/год.
--------------------------------------	--

ТАБЕЛА VI.4.1: ЕМИСИИ ВО ПОЧВА (1 Страна за секоја емисиона точка)

Емисиона точка или област:

Емисиона точка/област Реф. Бр:	
Патека на емисија: (бушотини, бунари, пропусливи слоеви, квасење, расфрлување итн.)	
Локација:	
Референци од Националниот координатен систем (10 цифри, 5 Исток, 5 Север):	
Висина на испустот: (во однос на надморската висина на рецепиентот)	
Водна класификација на рецепиентот (подземното водно тело):	
Оценка на осетливоста од загадување на подземната вода (вклучувајќи го степенот на осетливост):	
Идентитет и оддалеченост на изворите на подземна вода кои се во ризик (бунари, извори итн.):	
Идентитет и оддалеченост на површинските водни тела кои се во ризик:	

Детали за емисијата:

(i) Емитиран волумен			
Просечно/ден	м ³	Максимум/ден	м ³
Максимална вредност/час	м ³		

(ii) Период или периоди за време на кои емисиите се направени, или ќе се направат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средно)	_____ мин/час _____ час/ден _____ ден/год.
-----------------------------	--

ТАБЕЛА VI.5.1: Емисии на бучава - Збирна листа на изворите на бучава

Извор	Емисиона точка Реф. Бр	Опрема Реф. Бр	Звучен притисок ¹ dBA на референтна одаљеченост	Периоди на емисија

1. За делови од постројката може да се користат нивоа на интензитет на звучност.

Табела VII.3.1: Квалитет на површинска вода

(Лист 1 од 2) Точка на мониторинг/ Референци од Националниот координатен систем : _____

Параметар	Резултати (мг/л)				Метод на земање примерок (зафат, нанос итн.)	Нормален аналитички опсег	Метода/техника на анализа
	Датум	Датум	Датум	Датум			
рН							
Температура							
Електрична проводливост ЕС							
Амониумски азот NH ₄ -N							
Хемиска потрошувачка на кислород							
Биохемиска потрошувачка на кислород							
Растворен кислород O ₂ (p-p)							
Калциум Ca							
Кадмиум Cd							
Хром Cr							
Хлор Cl							
Бакар Cu							
Железо Fe							
Олово Pb							
Магнезиум Mg							
Манган Mn							
Жива Hg							

Квалитет на површинска вода (Лист 2 од 2)

Параметар	Резултати (мг/л)				Метод на земање примерок (зафат, нанос итн.)	Нормален аналитички опсег	Метода/техника на анализа
	Датум	Датум	Датум	Датум			
Никел Ni							
Калиум K							
Натриум Na							
Сулфат SO ₄							
Цинк Zn							
Вкупна базичност (како CaCO ₃)							
Вкупен органски јаглерод TOC							
Вкупен оксидиран азот TON							
Нитрити NO ₂							
Нитрати NO ₃							
Фекални колиформни бактерии во раствор (/100млс)							
Вкупно бактерии во раствор (/100млс)							
Фосфати PO ₄							

Табела VII.5.1: Квалитет на подземна вода

Точка на мониторинг/ Референци од Националниот координатен систем : __GW 1 од прилог II.1.6_____

Параметар	Резултати (мг/л)				Метод на земање примерок (смеса и сл.)	Нормален аналитички опсег	Метода/техника на анализа
	Датум 06.03. 2006	Датум	Датум	Датум			
рН	7,000						
Температура							
Електрична проводливост ЕС	675,000						
Амониумски азот NH ₄ -N	Н.Д.						
Растворен кислород O ₂ (р-р)							
Остатоци од испарување (180°C)							
Калциум Ca							
Кадмиум Cd							
Хром Cr							
Хлор Cl	0,0						
Бакар Cu							
Цијаниди Cn, вкупно							
Железо Fe	0,010						
Олово Pb							
Магнезиум Mg							
Манган Mn							
Жива Hg							
Никел Ni							
Калиум K							
Натриум Na							

Квалитет на подземна вода

Параметар	Резултати (мг/л)				Метода на земање примерок (смеса, зафат и сл.)	Нормален аналитички опсег	Метода/тех ника на анализа
	Датум	Датум	Датум	Датум			
Фосфати PO ₄							
Сулфати SO ₄							
Цинк Zn							
Вкупна базичБрст (како CaCO ₃)							
Вкупен органски јаглерод							
Вкупен оксидиран азот							
Арсен As							
Бариум Ba							
Бор B							
Флуор F							
Фенол							
Фосфор P							
Селен Se							
СреброAg							
Нитрити NO ₂	0,001						
Нитрати NO ₃	6,200						
Фекални бактерии во раствор (/100млс)	Н.Д.						
Вкупно бактерии во раствор (/100mls)	Н.Д.						
Ниво на водата (според надмор. всина на Пула)							

ТАБЕЛА VII.5.2: Список на сопственици/поседници на земјиштето

Сопственик на земјиштето	Локација каде што се врши расфрлањето	Податоци од мапа	Потреба од Фосфорно ѓубре за секоја фарма
Република Македонија	КО Рабово: КП бр. 516, 517, 518, 604, 609	Катастарски план	
Република Македонија	КО Валандово: КП бр. 1862/4, 1863	Катастарски план	
Република Македонија	КО Марвинци: КП бр. 349	Катастарски план	
Република Македонија	КО Собри: КП бр. 280	Катастарски план	

Вкупна потреба на Фосфорно ѓубре за секој клиент _____

ТАБЕЛА VII.5.3: Распространување

Сопственик на земјиште/Фармер _____

Референтна мапа _____

Идентитет на површината	
Вкупна површина (ha)	
(a) Употреблива површина (ha)	
Тест на почвата за Фосфор Mg/l	
Датум на правење на тестот за Фосфор	
Култура	
Побарувачка на Фосфор (kg P/ha)	
Количество на мил расфрлена на самата фарма (m ³ /ha)	
Процентот количество Фосфор во милта расфрлена на фармата (kg P/ha)	
(б) Волумен што треба да се аплицира (m ³ /ha)	
Аплициран фосфор (kg P/ha)	
Вк. количество внесена мил (m ³)	

Вкупна количина што може да се внесе на фармата.

Концентрација на Фосфор во материјалот што се расфрла	- кг Фосфор/м ³
Концентрација на Азот во материјалот што се расфрла	- кг Азот/м ³

ТАБЕЛА VII.8.1 Оценка на амбиенталната бучава

	Национален координатен систем	Нивоа на звучен притисок		
	(5 Север, 5 Исток)	$L(A)_{e\ell}$	$L(A)_{10}$	$L(A)_{90}$
1. Граница на инсталацијата				
Место 1:				
Место 2:				
Место 3:				
Место 4:				
Локации осетливи на бучава				
Место 1:				
Место 2:				
Место 3:				
Место 4:				

Забелешка: Сите локации треба да бидат назначени на придружните цртежи.

ТАБЕЛА VIII.1.1: Намалување / контрола на третман

Референтен број на емисионата точка: _____

Контролен параметар ¹	Опрема ²	Постојаност на опремата	Калибрација на опремата	Подршка на опремата

Контролен параметар ¹	Мониторинг кој треба да се изведе ³	Опрема за мониторинг	Калибрирање на опремата за мониторинг

¹ Наброи ги оперативните параметри на системот за третман/намалување кои ја контролираат неговата функција.

² Наброј ја опремата потребна за правилна работа на системот за намалување/третман.

³ Наброи ги мониторинзите на контролните параметри, кои треба да се изведат.

**ТАБЕЛА IX.1.1 : Мониторинг на емисиите и точки на замање на примероци
(1 табела за секоја точка на мониторинг)**

Референтен број на емисионата точка: SW 1

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до мерните места	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
ХПК	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода
БПК	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода
Вкупно амоњак	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода
Вкупно азот	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода
Вкупно фосфор	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода

ТАБЕЛА IX.1.2 Мерни места и мониторинг на животната средина

(1 табела за секоја точка на мониторинг)

Референтен број на емисионата точка: SW 2

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до мерните места	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
ХПК	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода
БПК	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода
Вкупно амоњак	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода
Вкупно азот	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода
Вкупно фосфор	По потреба и инциденти	Слободен пристап	зафат	Стандардна метода

ТАБЕЛА IX.1.2 Мерни места и мониторинг на животната средина
Референтен број на точката на мониторинг: _____ GW 1 _____

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
<p>Микробиолошка анализа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Најверојатен број на колиформни бактерии - Колиформни бактерии од фекално потекло - Вкупен број на аеробни бактерии - Стрептококи од фекално потекло - Сулфитноредукци-рачки клостридии - Proteus видови - Pseudomonas aeruginosa <p>Физичко-хемиски преглед:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Боја - Мирис - pH - Потрошувачка на $KMnO_4$ - Електролитска спроводливост Амонијак како 	Два пати годишно	Со одобрение	Мострата се зема од цистерната на фармата од бушен бунар	

<p>(NH₄) - Нитрити како (NO₂) - Нитрати како (NO₃) - Хлориди - Железо</p>				
--	--	--	--	--

Референтен број на точката на мониторинг: GW 2

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
<p>Микробиолошка анализа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Најверојатен број на колиформни бактерии - Колиформни бактерии од фекално потекло - Вкупен број на аеробни бактерии - Стрептококи од фекално потекло - Сулфитноредукци-рачки клостридии - Proteus видови - Pseudomonas aeruginosa <p>Физичко-хемиски преглед:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Боја - Мирис - рН - Потрошувачка на KM_nO_4	Два пати годишно	Со одобрение	Мострата се зема од цистерната на фармата од бушен бунар	

- Електролитска спроводливост - Амонијак како (NH₄) - Нитрити како (NO₂) - Нитрати како (NO₃) - Хлориди - Железо				

Референтен број на точката на мониторинг: 01

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
миризба	по потреба	Слободен пристап	органолептички	органолептички

Референтен број на точката на мониторинг: 02

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
миризба	по потреба	Слободен пристап	органолептички	органолептички

Референтен број на точката на мониторинг: О 3

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
миризба	по потреба	Слободен пристап	органолептички	органолептички